

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

నంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 18 తేది సోమవారము

ఆ నం ద నా మ సం వ త్స ర మా ఖ శు ద్ధ తృ తీ య 3.

No. 270

సంచిక ౨౩౦

అమృతంజనము

అన్ని వ్యాధులకు పరమామృతము

ప్రతివారము లేవడమున విశ్రయము.

— సీసా 1-కి 0-8-0 అంబు మోత్రము
తలమెప్పుల మోపును. వాయువునోట్ల వాపును.
పార్శ్వపుమెప్పుల వారదోలును. పోషణదోషాట్టును.
పవములికలచే హింసాజ్వరమును.
తలవారుచేదలబడు మంచిమంగు.
మహానవగలిగియుండును.

దీనిని విశేషములలోకూడ వాడుచున్నాడు.

పంచభాషాదీని మాత్రమే దీని మోత్రము గలగలుగు.

అమృతంజనము డిపో, నెం. 109, పోస్ట్ బాంబాయి. తేక, 6, 7 తంబు శబ్దేశి, వార్షిక టిపుస్. చుద్రాడు.

అత్తలజ్ఞాపమున కోర్వని కోడంద ప్రలాపము.

1915 మార్చి 31 తేది లోపల అర్థశా
పంపువారి పరిచయము.

మొదటివారి వైపు ప్రకటన ప్రతిమలుంబము
నందు సుంకులయి పంచితేట్టుటై ఒక్కతా తపాల
బిళ్లను పంపువారి కుచితముగా సుప్రదము ప్రయోచి
యుంటిమి. వీరసాదలకు వస్త్రమైయుండుటచేత అర్థశా
బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీవఱకు పంచితము
గా సుప్రదము. ఈ సుంకులయి పంపువారు. విహా
పియా యధావస్త్రమునకై జనవరి 31 లోపున పేరును
రిజిస్టరుచేసికొనువాఁడు ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చుల
తో 0-10-0 కు పంపును. ఇది మహాభాగముగలది.
కోడందప్రలాపము కోడ యధావస్త్రమైనను, అర్థశా
కాదును పంచితము. ఆనకిపు ప్రకటనను జేరినను
చిరునామా:— ముసీరీయరు వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టువాట్సు 167, మదరాస్

అమ్మకర తంబూల మోత్రము.

యిందుకన్నాది, పచ్చకర్పూరము, సుంకుపువ్వు, బం
గారు వెండిచేయి, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతియారు
చేయుచున్నది గనుక మిక్కిలిమహిమ, పరిమళము, మనోహ
రముగలిగి యున్నది. యిది తంబూలములో గాని, విడిగా
గాని 1-2 మోత్రము ప్రయోగించి అతీరము, వాయువు, జలుబు,
అగ్నిమాంద్యము, కీలము, దగ్గు, శీతజ్వలు, జ్వరము, జల
వోషము, చిన్న విడ్డగుణము, మొదలగు వ్యర్థములను రాని
వ్వక, నిర్మూలించి నుంచులయినును సుమేషి, భాతుప్రస్థిని కలి
గించుటలో అత్యంత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది.
సర్వజనోపయోగము కొరకు జేల మిగుల తక్కువగా నిర్మ
యించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా నెల రు 0-4-0.
6 సీసాలురు 1-4-0. వి. వి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుడికలు:—యిది సమస్తవైద్యములు,
పులితేవులు, అగ్గిము, మలబద్ధము, నిర్మిద్ధము, కడుపు
బ్బరము, నొప్పి, వయసు, నోటినిరుగుట, కుండలయంట,
మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని తీర్చుకొని కలిగిం
చును. 25 మోత్రము. డబ్బీ రు 0-8-0

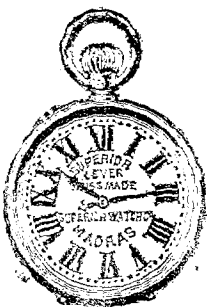
వి. వి. అంతుకో. ఆయుర్వేదసమాసం.

పాంపూరు-గుంటూరుజిల్లా

సుసీరీయర్ లివర్ జ్యూయలువాచ్.

కొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్ట్ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారుముడయుమీద
మాకంపెనీ పేరు ఎత్తునిసిరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది మామట కందమై తలచిన
మును, డబ్బుప్రాప్త అను గ్లాసు
వోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీసు కుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కును.
ఒకరొక్కనును తీయుమరు తలంపుతో తక్కువ జేలనుంచి
తిమి. చాల కాలము పనిచేయుటకై, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిరియొకటియేయని యుధాధికముని దెలియును. ఇదిగఱ
కనేక గడియారులు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున
కనీశులు కొని పంపిసేందిరిన, జేలుమాట లెండుకు ?
సుసీరీయర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాట్సు నెం 167, మదరాస్

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందడి, బాలింతోగములకు,
వారములకు. చిక్కబిడ్డల జబ్బులకు తుస్తికి కస్తూరి యుపయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న విలువగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట
కుష్టము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యం దింత భద్రామా
తేవియును జేర్చబడవు. ఇంతకరకు మాతావు నండి కొన
వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి
చరీకించిన విజము తెలియగలదు. అట్లు చేయటమన కలిశి
కస్తూరిని గొని మోసపోకు. కులం 1-కి రూ. 80-0-0

అదివచ్చికాన లేక జిన్న

కులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

కులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

కబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము

ముఖో పంపు తో

ముటవలన చిగుస్త

గట్టిపడును. చిగుళ్ళు

మండి రక్తము ప్ర

వింశకుండును. నో

టిచుగ్గంధము నేక

యుండును. పంపు

ముత్తముల న తె

తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ

సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమ్మకాంజనము 1 పో, 109 పోస్ట్ బాంబాయి

అమ్మకాంజనము 1 పో, 67 తంబు శబ్దేశి, చుద్రాడు.

వేంకటాద్వరి కవిచిత్ర విశ్వగుణావర్ణము

అంధ్రపద్మ జీతాత్మక సహితము.

ఇండుకు తగిన తెలుగు పద్యములు, జీత, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, విభిన్నావృత్తులు, అలంకారము
లును, పంచాంగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భారతభూమియందలి యాదానాకులయొక్క తెలుగు,
సంఘములయొక్క, గుణవోషములను సహజముగ వర్ణనాకోరణిని విరచించు ప్రయత్నము. అనగా నామా భాగ్యవైరు
లను కవిత్వావృత్తమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని కన్నెలచే చిత్పెలుగాఁ జాతునట్టి కృతి. ఈ కవిభాగవతి
సాంకమగా కృతాను విశ్వామిత్రుడే కెందు సంభవ్యము ఇతాశి సువామిలై సోవుట్లు చిత్రించి నాను అర్చ
టచ్చట సంపదించువును అయ్య వస్తువులందు గ్రహించి గుణవోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు నింతెగా
లొకయిననుండు వస్తువులన్నియు నోషయు ములేకాని గుణైకప్రధానములుగావు. అయినను నానిగారిక దగిగియు
గుణమెక్కువగా నుండినట్లుయిన గుణవంశములను; నోషయులు మెండుగానండిన నోషవంశములను. నాత్రిక
వర్ణన మానుగ్నించి అందలి నోషయులను సాదోషక గుణములనే గ్రహించి చిత్రించెడు మార్గమున నెవకల
యను. ఇది చదివిన ప్రహ్లాద స్తంభపర్యంతముగల నెక్కువస్తువుల గుణవోషములు జేరియును. దీని జేల 2-8-0
దీనిని ఎక్కడగ పరిశోధించి మీదై కాగితములపై అచ్చిత్రించి మంచి కాలికొదైయనేసి యున్నాము

అర్ వేంకటాద్వరి అన్ కంపెనీ.

అనంతా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథముల.

అర్కవ్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అ ర ఖు ల ను బోధించు చికిత్సా గ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు నుపాయములను ఆయరఖులచే రోగసామాన్యమును నివృత్తింపజేయు పద్ధతులను, డెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్కొనబడిన మూలికలే గాక యానాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగనుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ॥ 3-0-0	6. పక్షికర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగ్రస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది ఆచ్యునుండి 1915 వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.
5. కల్యణశ్రమము.	" 0-4-0	10. కుశుత సంహిత	

పోస్ట్ జే వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధిపతి:—
12, తంబులెట్టి వీధి, వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వత్ చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం డిపోవారి మాడుకూర్పుముల మందులను గొనిన వారలకు వుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-1-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము. *

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. మంగూ. కీటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

10, ప్రేరిరోడ్డు, ఖార్డు, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబులెట్టివీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యుద్దేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైనవంగు. ఇప్పుడిప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియైదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నయితము చేసగలవు. శ్రుతివారము వేలకువేలు విక్రయము

ఉమ్మడి రామయ్య లెట్టి, గురుసామి లెట్టి కంపెనీ,

ప.రావుకర్తకము-మదరాసు ఈస్టు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమునం దగుపడుకట్టిన్ని యింకా యితరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిలేషన్, చక్రసాన, వైసాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు, వైక్రాంతములు, రోజావూలు అను మేలు వైక్రాంతములు, స్పటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్పట్కులు, మంచిపనిముద్రచేయించి రోజాయమానముగా జీవరత్నములను మీరియుండుకట్టి వాటినిన్ని వారువారు కోరుకట్లు తయారచేయించి సరసముగా పంపించగలము.

ప్రథమమున ఆర్డరుపంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెడు సార్థకనామముగల సరాలు వర్తకులమని దెలిసి కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదేశపు కానుకలను గోరువారు ప్రార్థితులు.

నభభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిచ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే జేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయుక్రమముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోకిలిరీతి ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయుక్రమముగలదు. వేయేల, శివీర్ పాకమునకు కావలసిన యావర్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందా కేయిన్నొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రయోజేశపు పడతియొక్క విన్నోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మామిలాసము:—

ప్లాక్ వాచ్ అండ్ కంపెనీ

45 మాల్టా రోడ్, మద్రాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సోమ్మ తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

వలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు! వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన సైక్లు. 59 రూపాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాలటాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాల్ సెక్ అండ్ కంపెనీ,

164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు.

శిశుద్రాహదు వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకు వద్దనుండి)

సైనిక ప్రదర్శనము.

శిశుద్రాహదు జనవరి:—ఈ నెల మొదటి తేదీ (హుళాస సంవత్సరాది) యదయమన ఈపుర ప్రసర విశాల ప్రదేశమున (వేరడే మైదానములో) శిశుద్రాహదు, బొలారములలోని బ్రిటిష్ సైన్యములయొక్కయు, హైదరాబాదునుండి వచ్చిన

“కవిరత్న స్మృతి”

కా. బోరా! కట్టిడి దైవమాదయమనుండు తైలం గంబాల శివీరికా జగతిజనంబులన బెల్లెంచంగఁబూని యే తిరు న్నారములేని దుఃఖపున వా శిశుద్రాహదు మాయాంధ్రభాషా రత్నాపరతంత్రు రత్న కవినీ సాన్నిధ్యమున జేర్చుతే. 1 నీ. జీవచ్ఛవంబయి చెన్నదక్కిన భావ

సంజీవనవిచ్చి సాక నెరఁడు,
ఖలమైన సాంఖ్యంబు నిల నధిపంక
నాచార్యుడై కీర్తి సంపద నెరఁడు,
విశ్వేశ్వరీయమ ధ్వంబంబుల ను లోక
కృతంబు సర్వంబు వినిచె నెరఁడు,
నూతనకృత్త విసోదస్పష్టింఁచి
బ్రహ్మలింగమున బడసె నెరఁడు,
తే.గీ. శ్రీమహా మహాపద్యాయ శీర్షుడెవ్వర,
డట్టిమణి కవీకుని శత హోయంబు,
తై న నిండక పూర్వమే యపహరింపఁ,
గట్ట దైవమ! నీకేమి చెట్టమాడె.

మల్లాద-నీ. నిరతంబు నెడగని హామహాంబునఁ
దనరెడు భాషామణి తల్లివీడి,
నీపాద సేకమై నిర్దుల సాండితం
దనిసిన శిష్యబృందంబు: బాసి,
నీకీర్తి చంద్రికల్ నిఖిలాశలన బర్వ
గూర్చిన సీతాశ్యా కోటివీడి,
నీయండఁ గైకొని నిస్సూద్ర యశమునఁ
బరగిన యాంధ్ర సోదరుల బాసి,
యీవై దైవంబుగ నెందియుండిన సహ
ధర్మచారిణి నవా భగవతేనీ,
బాల్యంబున నె యింక బరంగునుండిన యట్టి
పలపుర నీదు డిడ్డలన బాసి.

తే.గీ. విహికపదంబు కడతున్న ముచు రోగి,
చిరతరానంద పదమను జేరితొక్క,
ప్రభుత కొక్కొండ వేంకట రత్న శర్మ,
మహిత జననత కర్మ! స సాన్న్య భర్మ!

మ. నగలంగారిని న శిష్యుల్లాడి వి న్నాణంబు పొల్పార నీ
సాగనుక లోకముకల్ల వైభవమునం జూపించిని న్నోచెనీ
జగతిన్నాకవి రత్న మేరెగె నిక నా సన్మాన్యతోడఁబల్లనే
పగిదిం దేగలదావో యకట! హెర్మాన్యంపు భాషానీతి!

నీ. రవిగానుపించని దిగసంబు రూపించి
కనుపించె నాంధ్రలో కంబునెరఁడు,
పద్మంబు లేసట్టి పద్మాకరము మాడ్చి
నమరెన భాషాన్య యంబునెరఁడు,
చంద్రరహితమైన శార్వర్య బోలెను
దనరెన సాంఖ్యకా శ్రుంబునెరఁడు,
గురురత్నమున బాము కూర్చి శిష్యుని భాతి
జగతెన మతరహా స్వంబునెరఁడు,

తే.గీ. ఆకట! నీ వప్రమింపంగ గభిజగతి,
సంతమ సమతంబయ్యెను సకలశిల,
నీవు లేటి లోపంబు న్నెందరమె,
ప్రకట ధీసాంద్ర వేంకట రత్న చంద్ర!

తే.గీ. ఇహము నెల్లను గలిచి సమధిగతి న,
వారితానంద మొనగు నిర్వాణభద్రని,
గూడఁ గలవంగ నేగిన కోవిదురద,
తై న నీయాత్మ భూతాంతి నందుఁగాతి!

- (1) పుట్టెల శ్రీరామశాస్త్రి,
(ధీమణి పులికాధిపతి.)
(2) బందారు తమ్మయ్య,
అమలాపురము.

కొలిది నిజము సైన్యములయొక్కయు, ప్రదర్శనోత్సవము జరు పుడెను. జనవరి ఆఫీసున కమాండంగ్ ది డివిజను, తక్కువల ఉన్నత సైనికోశ్యములను కచ్చియఁడి. య ద్దములన పటాలముల నేరములు పోరాటము నకు వెల్లియున్నం దున్న సైన్యముల సుభ్యగ్గింతిసి: పుట్టికి, కెరిటోయల్ పటాలములు చాలవరకు దస్సగ్గియ పరిపూర్ణిచేసినవి. ఇంకను కొన్ని కెరిటోయల్ పటాలములు రానున్నదని తెలియచెప్పెడిది.

మహాబాబు కాలేజి.

మాపురమందలియొక్కత పాఠశాలయగు మహాబాబు కాలేజి కట్టకేలకు ప్రధానోపాధ్యాయుడు నియమింపఁబడి నారని తెలియజేయుటకు సంకల్పమయ్యెడిది. పాల్గొంటుండి రామచంద్ర ఆయ్యర్ డి యే, యల్, టి. గారు ఈనెలారం భముననేకచ్చి బ్రిటీషువన్ సెలవులలోనే చాట్టితీసికొనినారు. ఈయున్నత పాఠశాల స్థాపింపఁబడి యిప్పటివఱకు సంవత్స రములైనను, ప్రధానోపాధ్యాయపదవికి బ్రాహ్మణేశ్వరులనే నియమించుచుండినందున, అ న్యాయ గారు నియమింపఁబడట నొప్పవీశేమను. ఆంగ్లోపాధ్యాయపదవి, సహాయోద్యోగ పాధ్యాయపదవి సయితము క్రమముగా కేవలపు షీ షడ్ర య్య పాకమాణి కాలేజి, చివుటల అప్పయ్య శాస్త్రి గారికి, యియ్యబడినవి.

సి.ల్ కోర్టు.

ఆదియండియా, ఇచ్చటి సివిల్ కోర్టులోని, గుమాస్తా లన, నియమించుటకును తీసివేయుటకును మొదలయిన అధికా రములు, కంటోన్మెంటు మేజిస్ట్రేటు గారి కేయుండి, సివిల్ కోర్టు కంటోన్మెంటు ఆఫీసులో నొక కాఖగాఁ బరిగణింపఁబడు చుండెను కాని కేంద్రాదాయలో విశేష భాగమును నివీటింపు నుగామార్చి, అందులకొక ప్రత్యేక పురపాలకసంఘము సివిల్ జడ్జి, టువుక్ మేజిస్ట్రేటును నియమింపవలయునని నిశ్చయిం పఁబడి నప్పటినుండి సివిల్ కోర్టులోని గుమాస్తాలను నియమించు తొలగించు మున్నగు సభికారములు సివిల్ జడ్జి గారి కే యుండవల యుననునంతముకొ డ్రకప్రత్యుత్తరములలోనుండినది. తమసాం తముననే యీ యంతము నైతిగానే పోష్యుతమయినదని తెలియజేయుటకు సంకల్పించుచున్నారము.

స్వామి యోగీశ్వరానందులవారు.

దెంగుళూరులో ఉట్టానందలి “ గామకృష్ణమతము”న కన్యకులయిన శ్రీ స్వామియోగీశ్వరానందుల వారిపురమం దలి “వైద్యేవోల” లోన, హయిబ్రాహదలో “దిక్కభాన సమూల మందిరమునందు ఇప్పటికి సుమారు నెలనాఁజులనుండి వదివన్నెం ద పన్యాసముల నొనంగినారు. వీరియపన్యాసము లు, విచారా మనయలలో సులభముగ నాటునవిగను, అత్యంతము నీతిబోధకములును, వీరివాక్యరి అప్రతిహతముగను, ఉపపాలంకార శోభి:ముగను మిక్కిలి మనోహరముగను ఉండి, శ్రోతులవిశేషముగ నాకర్షింపిరి. చిరకాలముగ నింత మంది శ్రోతలను ఏమిట పన్యాసములను ఆకర్షించియుండలేదు.

కాలమానము.

ఈ ప్రాంతములలో నెలయొక్క అధికక్రము నిలకడగా ఉన్నది. కాని సాధారణముగా ప్రాతఃకాలముల మంచువరి యుటకాని, పొగమంచు భూమ్యాకాశములను ప్రవిక్తి నూర్య రక్తిని మరుగుపరుచుటకాని సంభవించుటలేదు. రెండ మూడు దినములనుండి పగటివేళల యుండనేడిమి కొంచెము కొంచెము తీవ్రతను బొందుచున్నట్లు తోచెడిది.

దెవరారు వార్తలు.

(మా విలేఖరికద్దనుండి)

ధరణ.

దెవవాడ జనవరి 13:— నెయ్యి, ధాన్యము, తోళ్లకు ధరలు తగ్గినవి. మిప్పి, పొలదీప్తి, గాజుసామాన, కందు లకు ధరలు పెచ్చినవి. మొత్తముగొడ ప్రతివత్తకుడు శ్రేయ్య ముచేసికొనటకు భయపడుచున్నాడు.

పాఠశాలలు.

క్రీస్తుమను సెలవులకు మాయబడిన పాఠశాలలు తెరవ బడుటచే విద్యార్థులందరుతిరిగి వచ్చిచేరుటవలన పట్టణమునొక కళవచ్చి యానరించినది.

సంక్రాంతి పండుగ.

ఈ పండుగకు ఈ ప్రదేశములలో ప్రతివాడును సంతోషముతోనుండును. కూటిజేసి జీవించు నిన్ను జాతులలో పంతుగ అనినవో నొక, సంక్రాంతిపండుగ ననియే వారి యభిప్రాయము.

యము. ఎంత సామృద్ధికమిచ్చెదమనినను ఈ దినములలో వారు పనిచేయరు. వారకూడ ఈ రెండుదినములైనను సుఖముగ జీవించుటకూడ నెంతయో సంతోషముగ నన్నయది. తక్కిన వారిసంగతి వ్రాయనేల?

డి. పి. డబ్బ్యు.

అకట్టకద్ద నాల్గైదువందలమంది పంపిణీయచ్చారు. కూలివాండ్రకు పూర్తి డబ్బు దొంగిలించుచు. బహుశ్వరలో ప: పూర్తిచేయుటకై అధికారులు ప్రయత్నములు చేయు చున్నారు. ఇప్పుడు విరిగిపడిన భాగమును మూత్రముకట్టి, విరు గకుండనున్న దానితో అతుకు వెట్టుదురట. ఇది ఎన్నాళ్లు నిలుచునో తెలియకన్నది. ఈవిషయమై పూర్తిగ ఆలోచించియే యంగరు. సెంట్రల్ డికి జనకు ఇంజనీయరుగానన్న రాబట్ట నొగకాని గూర్చి కొంచెము ప్రశంసించఁగ నియున్నది. వీరు సాయంకాలము రిగంటలకు ఆఫీసుకు వెళ్లెదరు. ఉదయంబుం డీవ్రాసివ్రాసి “ ఇంటికొచ్చుచు చేరుదమురా ” అని దేవుని గూర్చి గమస్తా ధృత్రముచేయు. ఆనలు సంజేశను వెల్లి రాత్రి తొమ్మిది గంటలవరకు ఆఫీసులో గుమస్తాల నుంచు చున్నారు. పీల్లెనను మేకకలతి అట్టికష్టమునకు ఒప్పుకొను చున్నారు. కాని వారిహృదయతాపమునకు మేరలేదన్నది మిగతావిషయములలో రాబట్టినగంగారు చాలమంచివారు. వీరం దరుచేరి వారికి తమ కష్టములను గూర్చి యవని చేసికొనులేని వీరికి యభయములే గురనగోరెడిది.

కోర్టు కన్యహారములు.

నాజవీడులో కెంట్రప్రసాద జమీందారుగారి తొలూకు పలమునవారి జనకలండ్రిగారివలన మాడసాటి వేంకటేశ్వర రావు గారు క్రియముచేయించుకొని పిక్కిరియాలో విక్రొరియా సక్రము అనిరెండు ఇండ్లకట్టింపి క్రోవయోగ్గ మై వినియోగించుచున్నారట. నదరు రెండ ఇండ్లు జా సామాన్యమున కెల్ల రకును ఉపయోగకరముగ నండలేదనియ, అవి “పల్లికు”ప ఇచ్చినటుల కాగితము లేమియు వేంకటేశ్వరరావు గారు వ్రాసి ఇచ్చి యుండలేదనియు మొదలగు కారణములను మ: సునం దుంచుకొని వెంట్రప్రసాద జమీందారు గారు తమ యాపయోగా క్కమై తమకు గర్జిత కొగా నుండి తమ జనకలండ్రిగారు ఆస్థలము నమ్మి: సామ్యును వినియోగించక పోవుటచే ఆక్రయము చెల్ల తగినది గాదని మా యూరిషర్ల నెంటు సముకోర్టు లో వ్యాజ్యము వేసినారు. ఈ వ్యాజ్యమును మ. రా. రా. టి. కృష్ణ స్వామి వారి డగారు విచారింపిరి. అయితే తమకు ముఖ్యమైన సాతులను విచారింపుడు కోరగా విచారింప లేదనియు, కొన్ని దస్తావేజులను దాఖల్ చేసుకొని లేదనియు ఎరుటివైపున ఆనవరమయిన కారణములను దాఖల్ చేసికొని రనియు మొదలగు కొన్ని కారణములవలన నీవ్యాజ్యమును మరొకకోర్టుకు మార్చుటకు కృష్ణాజిల్లా కోర్టులో వేంకటేశ్వర రావు పంతులుగారు జీటివక్ దాఖల్ చేసినారు. జిల్లాజడ్జి గారి కేసులో కన్యహారము నాపుడలచేయుటకై ఆర్డొచ్చి నటుల తెలియుచున్నది.

ఆనపటి

అసిస్టెంటు సర్జనుగానున్న మాధవరావు గారిని అంతి పురమునకు జిల్లాసర్జనుగ మార్చినారు. వాంగోపాంగమై వన్నె లకంటి వేంకట కృష్ణయ్యగారు డి. కె. డబ్బ్యు మైదానములో విందు నిచ్చిరి. ఇప్పుడు నారాయణరావుగారు తమ నానన అసిస్టెంటు సర్జనుగావచ్చినారు. వీరును చాలయోగ్యులు. గోగు లను చాల దయతో చూచును. ఓకికి విశేషముకద్దు. వీరు మా యూరిలో ననేకమంది నిరవరి కేస్సే హితులగు చేసికొనినారు.

మ్యూనిసిపాలిటీ.

మామునిసిల్ కోర్టులలో మాడునాలుగు ఖాళీలు వచ్చినవి. కారా పూర్ణానందంగారును, సంయారి వేంకటపాల రావుగారును, బోలూరు హనుమంతరావుగారును ఈఖాళీలు నింపుటకై ప్రయత్నించెదరిని తెలియుచున్నది. గోల్లవట్టుకు చాల మంచిసితిలో నున్నది. మఖ్యముగ వై ముశేష నువ్వు నున్న గోల్లను మంచిసితికి తెచ్చిన మాయాసిబిల్ వైగుమక్ దినవహి వేంకట హనుమంతరావు పంతులుగారు కదినీయులు. గోల్ల ప్రక్కను వేయించిన కాలిబారి చాల జాందముగ నున్నది. కాని ఈసందర్భమున ప్రేంపెంటుగారికి కొన్నిలోప ములను చూపినవో వానిని సునింపెదదని నమ్ముచున్నాము. కాలిబారిమీద నడుచుటకు రావు ముగలనలె కాళ్లలో గ్రుచ్చుకొనుచున్నవి. సంయారు వేంకటపాలరావుగారి యొక్కయు చాపరాల పీవ్యగారియొక్కయు ఖ్యాత్కరీల యొక్క మధ్యగోడ్డు చాల హీనిసితినుం దున్నది. బ్రాహ్మణు వీధిలోన పంతుల పాప చెప్పనలవికాదు. ఈసారవ్రాయుటలో అభివృద్ధి కనిపించుగాక.

స్థానిక వార్తలు.

చౌధురికముల వార్తాత్మకము.

19వ తేది మంగళవారము.

కామ్రాజ్యము జనరలు మీటింగు. సా. 5-15
ప్రొఫెసర్ గిడ్డెగారి ప్రదర్శనము, ప్రసం
గము, సునీలుగారు. ప్రా. 7-30 సా. 4-0

చేరుముల వేళి: - శేరిలింగంపల్లి కాలము 6-31
సంబంధము చేయుట వెలిసింపబడును.

మదరాసు ఆంధ్రులనుకొను: - డాక్టర్. యు.

రామగౌతుగారి కలన సుంక్షిగై ప్రభుపతిక్షయము కృపా
శుభ్రపా రీతియగు గామగౌతుగారి కన్నులు మూయుట
సమావేశము సభాగావించిరి. అప్పుడొక ఆంధ్రులనుకొను
నేర్పడుటకు దానికి "మదరాసు ఆంధ్రులనుకొను" అని
నేర్పెట్టుటకు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించునని. భూమి
ములను నిర్మించునని ప్రతిపాదించు సభ్యులుగల యొక యవ
సంఘము నిర్వయింపబడెను.

కాకాపై నిలువ కత్తిలో పోయెను: - కడప
జైలరు నెల 26 వ తేది నాడు నాకల పేట క్రొత్త కొనము
కట్టించునని లుక కాకాపై నిలువ పరామర్శించు
డెను. పూర్వగానం అనునొకడు ఆకాశములోనికి పో
యెను. అది పలికి పోవలదని యు, పోయెడల
అతడు ప్రజలకు మునీషమునై చాచి చేయుదునని యు
కాకాపై నిలువ పూర్వగానంతో చెప్పెనుగాని, వా రతిక
మించి లోపలికి వెళ్ళుచుండెను. అప్పుడు యువకులు నానిని అరె
స్టుచేసి, పోలీసు స్టేషనునకు పిలుచుకొని వెళ్ళియడగా, నాడు
జగన్నాథులకు విప్రువార, దండమిదను మాకుతో పోడిని
పరుగై పోయెను. కాని, వా డిటిగల ఆకాశ, నీ నెల 2-వ
తాళానాడు కాకాపై పేట నెలత చాతానాడులో నరేంద్రుకా
బడెను. బాట్లబుట్టపోడిను కోర్టులో విచారణ జరిగెను.
మేజిస్ట్రేటు గారు ముగ్గురు ఆకాశులకు కేసు ముగిసింది.

చెన్నైకి యువజనసోదరసంఘము: - రామ

పేటకుందలి యాసంఘమువారి యావమాన్యముకొండ, ఆ
ప్రదేశమునందలి పేదవారి యుపయోగమునై ముత్తమ ప్రకారము
సమీక మొక పతకమునందు స్థాపించబడెను. నిన్న సాయం
కాలము గో. న్యానుమార్తి టి. గవారయ్యగారు దాని
ప్రదేశాత్మకమును నిర్వహించిరి. ఆప్రదేశమున రాత్రింబట్టి
పనినెయ్యి కృషిపాఠశాలయొక్క యిదిగతకే నెలదు; ఇది
తొడ నీనెలమువారివలన పేదవారి యుపయోగమునై ముత్తమ
స్థాపించబడినది. సంఘకార్యనిర్వహణకు గామగౌతుగారు
చేరినవెనుక, సంఘకార్యములనుగూర్చి యానిని నెలదు గౌర
సానిగారు సంగ్రహముగ ప్రసంగించిరి. విద్యావ్యాపకము
కన్నను నిన్ను బాధ్యులగుననుకొని విద్యారంభమున హై
ద్రాబదు హిందూ కాలేజీ వద్దనున్న ముగిసిన గవారయ్య
ము గానపించినయ, సన్మానమున సోదరభావమును పరోప
కారచింతయు నహింసయు దొరభూమియును కావ్యకముని
యు నామె నచ్చెడలెప్పెను. ఈ విషయములనే వ్రావిడ
భాషలో తెలియజేసి, యగ్రాసవాధినిగారు సభ నుప
సంసరించిరి.

సులభముగా విశేషద్రవ్య మార్పిడిచుమాగము.

మోటారుబండ్ల సమీక్షకును, వానిని బాగుచేయుటకు
తరీఫును నిచ్చుటకును, మోటారుకారుగాని, డ్రైవరుగాని
ఎట్టుకనునో, యేమేమిటములు యేమేమిటలనుచేయునో,
సమీక్షకును వానిని స్వాగతములలో యెట్లుంచుకొనవల
యునో, యీ యంశములకై ఆ భాగ్య సభాత్మకముగా
నేర్పించు పాఠశాలకలదు. జనవరి నెల 31 తేది లోపుగాదర
భాస్తు నెట్టుకొనువారికి మాత్రము యొక్కరకకలదు. ఇందు
మానములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంత్రవిద్యా
నిపుణులు పూర్వముగ ప్రాంతముననున్న భారతముగ కార్మను
సమీక్షకుని కలుగజేసి యాగ్రహారపత్రికలు ఆనగా నవర్ష
నెలందు సమీక్షకుని నిచ్చి పంపిచేయుచున్నది. ఈ నై సుకూ
రించిన అంశములు ఒక్క యింగ్లీషు తెలిసికొనవలగిన
తరీఫులకు కూడ అనగా తెలుగు తెలిసిన వానియినను చేర
వచ్చును. ఈ క్రింద సులభమయిన వారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్వీ అండ్ కో.
149, బ్రాహ్మే, మదరాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

న స్థానము.

నిన్న సాయంకాలము మదరాసు మెయిల్ గాసులో, ఈనడును
"తై సర్. ఇ. హెండి" పతకమును బహుమానముగా పొంది
నామె నేను దక్షిణుడి. మెయిల్ గాసులో గారి కవితయుగ్యుల
లందఱును చేరియు సన్మానపత్రము నొ సంగిరి. "మీ
కోపకార కార్యములు, వాలంటీ కాఫీసుగానండి మీరు
మాకిన నిర్మిద్రతాభి మానము, మీ గానకా కాలమును
సుప్రసిద్ధములు. వీరియొక్క కృషి మనోహరముగా మిక్కిలి
మాతృకాత్మకమునది. ఎల్లప్పుడును సుప్రసన్నులై సంతోష
పూరితలై మృదువులై యుత్తమతనములై పాత్రులవ
సాయము చేయు సంగిధులై యుందు మిమ్మెటికిని వారెవరును
మిక్కిలికి కలిపడకుండనేరరు. కడచిన 32 సంవత్సరముల
సంక్షిప్తము మోయాఫీసులో మేనేజరుగానండి మీనిగానును
లేనిపట్టుదలయాలమున "ఆపరిమితమైన క్రియాశక్తియులము
నను స్వస్థ తస్వత్వమునను పోటీచేయుటకు వీలులేని
యున్న తాదృశ్యమును మీరు మితాభేదాలకు చూపియున్నా
రు." అని యాసన్మానపత్రముచేసింది. ఈ సన్మానపత్రముండ
నిగిరించుట మేము మెయిల్ గాసులో సభిసందించు
చున్నాము ప్రతీపకారాధ్యక్షముగ నీసినకార్యములు ప్రభుత్వము
వారామోడించుట యొక గౌరవాస్పదమో? 32 ఏండ్లుగా పని
చేయుచున్న తొడితా భేదాలవలన నెట్టి మనఃపూర్వకమైన
సన్మానమును పొందుటకూడ నంతగౌరవ పోతున్నది. అని
తై సర్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్రము.

స్విడ్జర్లందు చేశమునం దీవిషయమునుగూర్చి తెలిసి
కొనెదగిన సందర్భము లధికముగా గలవు అక్కడ హిందూ
దేశమునందులకే వివిధరాష్ట్రములందు వివిధభాషలు కల్పి
చున్నవి. ఆకారణము చేతనే యక్కడ జర్మనరాష్ట్రములను
పరామరాష్ట్రములను ఇటాలియను రాష్ట్రములనుగలవు కాని

వృత్తాంతములు

టవును హైమూలు, గుంటూరు: - ప్రధానమంత్రి
యనకు సంబంధించియున్న ప్రక్క కట్టడములను తిరిగికిట్టునిమి
త్తమును కచ్చులలో రూ 4, 632 లను మించని సకము మొత్త
యను ప్రభుత్వము వారిచుట్టు కంగీకరించిరి.

నక్కల కాల్యం తె: - నెల్లూరుజిల్లా శేంకటాచల
ము-ముత్తూరుల నడిమికోడైనకు సంబంధించి నక్కల
కామ్రాజ్యం వంశకట్టు నిమిత్తము రూ 80,000 లగును
దానిలో సకము మొత్తమును అరగా రూ 15,000 లను
తాను సంకటకును ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి.

మతియొక యాంధ్ర భార్య: - నా తమ్ముడగు
రాగా మామారు శేంకట శేషచలపతి గాడ్, ఎమ్. ఏ,
ఇంగ్లాండునందు బాంస్టరు పరీక్షలో కృతార్థుడైనట్లు తంతి
వా కవచ్చిరి. అని చిలకలూరు పేటనుండి రాగా ఎమ్. పి.
కృష్ణ నగింహరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

తొక గొప్పమును, పశువుల మేత: - పట్టిక వర్గము
డిపార్టుమెంటువారి స్వాగతములనున్న చెలువుల గర్భప్రదే
శములలో పశువుల సుచితముగా మేయనియ్య వచ్చునని 6-వ
సర్కిలు నూపరించెడల ఇ పినిరుగారు నిఫారసుచేసిరి;
తక్కిన నూపరించెడి గ ఇంజనీరుల కూడ వట్టి చెప్పిరి
ప్రభుత్వమువారి సాఫీసు నంగీకరించిరి. పశువులు చెలువుకట్ట
లకు పోకలగడేయనెడల వానిని శిక్షించు శాసనమింతకు
ముందుకలనే చెలాయించబడును.

ఒక చమత్కారమైనది: - ఈనెల 15 వ తేది
బుధవారము నాటిరాత్రి 9 గంటల 15 నిమిషములకు ఆకాశ
మునగొప్ప పూర్వచంద్రుడయిన వెలుతురుగలిగొప్పధ్వని
వ్రాసెను. ఈధ్వని ఆకాశములో చాలదూరమున ఉద్భవించి
దక్షిణ ప్రాంతము నుండి బయలుదేరి, యంత్రప్రాంతము
నకు పురోభుమి గడగడ యనుచు అనేక గొప్ప సింహనాద.
సంకారములతోడ పోయెను. ఇదేమియో తోచబడదుకాని
ఒక చమత్కారమైన వింతయనిమాత్రము అందరు అనుకొను
చున్నారు. అది దట్ట కరారుయ్యగారు జోగిపాళెము నుండి
వ్రాయుచున్నారు.

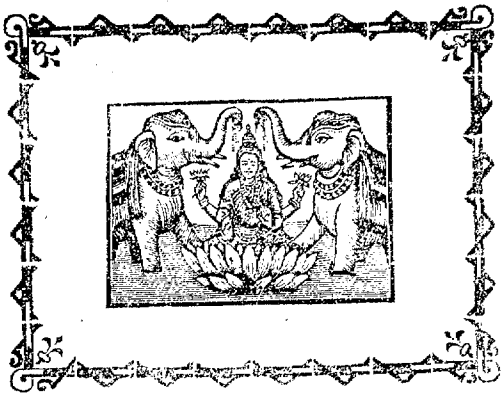
యని యన్నియు గలసి స్విడ్జర్లందు చేశముగా నేర్పడెను.
భాషలు వివిధములైనను, రాష్ట్రములందు చేశభిక్షి కొలత
లేదు. వాని రాష్ట్రీయ కృషిపాలనము చేయ భావమునకు
భంగిరముగాను కనడవీలులేదు. ఏరాష్ట్రమువాడైననునరే,
ప్రతి మనుష్యుడును నేను స్విడ్జర్లందు చేశకుడనని సకర్వ
ముగా తన రోజులను నిరూపించునే కాని, రాష్ట్రమును,
ప్రధానముగా నిరూపించెను. శేంకటపూర్వ గారిట్లు చెప్ప
చున్నారు.

"ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రము" హిందవ దేశీయతకు విరు
ద్ధముకాదు. బాతి మతభాషా వైవిధ్యమునకు, భవిష్యత్తేం
దకు దేశీయత స్వభావమునట్టి గబాతీయ సమాహముగా
సమీక్షముగా నేరదు. అది యేక ధిమ్యమునకు సంయుక్త
మగు హిందవదేశీయత మాత్రమే కాగలదు. అప్పుడు ప్రతి
బాతియు స్వానుకూలపథకుల నకలించి యభివృద్ధి
గాంచి, మొత్తముమీద, నాకోర్కకరమైతియు సత్వరమై
నట్టియు దేశీయాభ్యుదయమునకు గహకాయగును. గ్రేటు
బ్రిటను నందెడల స్థానిక కృషిపాలనాభి మానముగాని, కన
డా దక్షిణాఫ్రి కాష్ట్రీలియాలయందగిని శేకాభిమానము మాట
యటుండ స్వరాజ్యాభి మానముగాని బ్రిటిషు ద్వీపముల
యొక్కయు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్కయు సమస్త బల
మున కభ్యంతరములు కానేరనియెడల, దక్షిణ హిందూదేశ
మందలి యాంధ్రులకు గాని మళయాళిలకుగాని కర్ణాటు
లకుగాని స్థానిక కృషిపాలనాధ్యము ప్రత్యేకరాష్ట్రాభిమాన
మతిశయించుట యేకాదమునట్టి దౌర్భాగ్య చిహ్నముగా
పరిగణింప బడవలయునో, క్రొత్తగా నుంకించిన హిందవ
దేశీయాభిమానమునకే కారణమునట్టి విరోధయని దూషింప
బడవలయునో నాకు తోచుచున్న దని కే. సుందరరామయ్యగారు
వ్రాసియున్నారు.

శే.కటపూర్వ గారి యభిప్రాయము నంగీకరింపని వా
రల్లు సంఖ్యాబలముగా నుండవచ్చును. అంతేకాక, సామాన్య
జనులు సాంఘిక రాజకీయవిషయములను గ్రహించి వానియెడ
క్రమ క్రమముగా భిమానము చూపు నట్లు చేయవలయు నన్న
యెడల, ఆవిషయములను వరి వారి మాతృభాషలలో గ్రద
ర్శింపవలయుననుట స్పష్టము. మాండలిక మహాసభలలో తల
చుగా చేశభాషయపయోగించుటను. విదేశభాషలో చెప్పి
నప్పుడు కంటే మాతృభాషలో చెప్పినప్పుడు హేతువాద
విజ్ఞానము లధికముగ మనసునకు వచ్చును. శ్రోతలొంగ్లయ
భాషాభిజ్ఞులైనను స్వదేశభాషా ప్రసంగములే యధికముగ
వచ్చును. ప్రజాభిప్రాయ నిరూపణమునకును, నిర్బంధసమగ్ర
వాదమునకును దేశభాష యుపకృతము. ఇది యథార్థమగునని
రాష్ట్రములు భాషానుసారము నిర్ణయింపబడవలయుననుట
యనుగుణముగా తోచును. ఆంధ్రద్రావిడములు భిన్నభాషలు
ప్రభుత్వము సుబోధకము గను సానుకూలముగాను నుండ
వలయునన్నచో, ఈభిన్న భాషలు రెండు ప్రత్యేకరాష్ట్రముల
కాధారములు కావలయును. ఇప్పుడు రాష్ట్రములను రాష్ట్రీయ
సభలను లేకున్నయెడల, అభినవరాష్ట్రీయ ప్రదేశములు భాషా
నుసారము విభజింబడెడి యుండుననుట స్పష్టము రెంగాలు
యునై లేదే ప్రావిన్సులు మొదలైన వానివిభజనమందనుసరింప
బడిన ధర్మనూత్రము మాకు తెలియును.

ఆంధ్రద్రావిడ భాష లిపుడు ప్రజలను భిన్నప్రదేశ.
నానులనుగా ప్రత్యేకపజయచున్నవా? రెండుభాషలును భిన్న
ములైనట్లు ఆయాభాషాపుత్రులు వసించుభూభాగములు భిన్న
ముగానున్నవా? అని ప్రశ్నించవలసి యున్నది. తెనుగు
మాటాడు వారనేకులు ద్రావిడదేశముననున్నారా? ఆంధ్రదేశ
మున ద్రావిడులనేకులున్నారా? అట్టిజనులు దేశీయులతో
కలిసిపోవుచున్నారా, లేక నేలుగా నున్నారా? అభిప్రా
యము నేర్పజుకొనుటకు పూర్వము తెలిసికొనవలసిన విష
యము లనేకముగలవు. ఉభయవాదముననున్న యింకొకమున నెడి
తరమైనద్రావిడ సమస్తీయడల నేకీభవించజేయవలయును.
ఈసామాన్యభావముందు నెడల, స్థానిక, ప్రదేశీభజనలాను
కూల్యాను సారముగా వింపవచ్చును. ఈసందర్భముందాచార
ప్రతీకృతరాధికములు గమనింపదగినవి. అని కామగిరి
పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్ర విడులకు పరస్పర వైషమ్యమున్నదా? అధిక
తరమైనద్రావిడ సమస్తీయడల నేకీభవించజేయవలయును.
ఈసామాన్యభావముందు నెడల, స్థానిక, ప్రదేశీభజనలాను
కూల్యాను సారముగా వింపవచ్చును. ఈసందర్భముందాచార
ప్రతీకృతరాధికములు గమనింపదగినవి. అని కామగిరి
పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 18 వ తేదీ

సోమవారము.

ఆంధ్రోద్యమ సమస్య

కామన్వేలుపత్రికలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునుగురించి సంపాదకులు సంపాదకీయపుటలలోగాక మరియొక చోట వ్రాసిన కొన్ని వాక్యములను సమకాలి కాభిప్రాయములలో ముద్రించితిమి. శ్రీయుత కొండా వెంకటప్పయ్యగారు ఆంధ్రమహాజనసభ వారి తీర్మానమును దేశీయమహాజనసభాహ్వనసంఘకార్యదర్శులకు పంపునపుడు వ్రాసినయుత్తరమును పురస్కరించికొని కామన్వేలుపత్రిక తనయభిప్రాయములను వ్రాయుటకు దొరకొనియుండుటకు సంతసింపవలసినదే. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములను స్పృహలంఘించురాష్ట్రములను దృష్టాంతముగా దీసికొని "ప్రజాభిప్రాయము చక్కగా నేర్పడుటకు, విషయవిమర్శన పూర్ణముగా జరుగుటకునే వేతభావపయోగ మనసరము. ఇది ఇట్లైనయెడల భావైక్యము ననుసరించి రాజధాను లేర్పడవలయుననుట దీనిఫలమని తోచుచున్నది. అరవము తెలుగులు వేరువేరుభాషలు. ప్రభుత్వాధికారమునకు సరియైనయర్థముండవలయునని ప్రభుత్వము సానుభూతికలది కావలయునని నేరువేరు భాష లాధారముగాగల రెండు రాజధానుల కిభాషలు బునాదులు కావలెననుట స్థూలదృష్టికి స్పష్టము' అని వ్రాయుట సమంజసముగానే యున్నది. రాజధానులుకాని రాజధాని ప్రభుత్వ సభలుకాని లేనియెడల ఏకభాషావిభాగములే రాజధానులయి యుండుననుట సహజమనియు పంగ దేశమునను, సంయుక్తపరగజాలలోను, సింధులోను నావధతియే కాన్పించుచున్నదని వ్రాయుటయు మాకు ప్రోద్బలకారికామే. కాని తరువాత కామన్వేలు పత్రిక వేయు ప్రశ్నలుమాత్రము ఆంధ్రులకు చిత్రములుగా నుండకపోవు. భాషావిభేదమువలెనే భూభాగవిభేదమును తెలుగు అరవములు మాటలాడు ప్రజలకులదా? అరవదేశమున వెండ్రో తెలుగు మాటలాడు ప్రజలున్నారా? తెలుగు నాడులో ననేకులరవలున్నారా? ఈరెండుభాషల పుత్రులును నొక్కటగుచున్నారా? విభేదముగా నున్నారా? అను ప్రశ్నలు యోచింపతగినవట. హైందవైక్యము ముఖ్యతనుమని మొదట నిరింగి కొని పిదప ఆచారవ్యవహారములను పరివర్తనలను గమనించి అంతర్విభాగము లేర్పరచుకొనవలయునట. కావున కామన్వేలుపత్రిక యిట్లు నిర్ణయమునుజేయడం. పత్రికాసంపాదకు లేతగ్నేయిలుకామిచే నిప్రశ్నలనుకాని నిర్ణయమునుగాని విశేషముగా విమర్శింపవనిలేదు. ఈరాజధానిలో కలనారెల్లదును ఈప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరములియ్యగలరు. ఆంగ్లపత్రికలలో నిదివరకు ప్రత్యుత్తరములియ్యబడియున్నది. భూభాగవిభాగము సంపూర్ణముగా నున్నదనుటకు సందేహములేదు. తెనుగు

నాడులో తమిళులును తమిళనాడులో తెలుగువారును కొందరు ఆయాప్రదేశములను మాతృభూమిగా స్వీకరించినవారు లేకపోలేదు. కాని వారి వారి స్వభాషకూడ కొంచెమించుమించుగా ఆనాటిభాషయే యైపోయినది. సాధారణవ్యవహారవిషయములకు తెలుగునాడునందలి అరవ లాంఛనములను. తమిళనాడులోని ఆంగ్లం లరవలయినారు. ఉద్యోగార్థము అక్కడినుండి ఇక్కడికి ఇక్కడినుండి అక్కడికి వచ్చుచుపోవుచు నుండువారిని గణించవలసినయవసరములేదు. ఆచారములయందు తమిళులు ఆంధ్రులగుట యెచ్చటను కానరాదు; ఆంధ్రులు తమిళులగుటయులేదు. నాధారణ వ్యవహారములకు మొత్తముమీద తమిళులు ఆంధ్రులుప్రత్యేక జాతులుగా నరిగింపదగియున్నారు. అందుచేత ఆంధ్రులు ప్రత్యేక రాష్ట్రనిర్మాణముజగుట. హైందవజాతియంతకదినికోధకము కాక సహకారియగునని వారివచ్చుకము. కావున కామన్వేలు పత్రికానిర్వాహకుల వంటివారు ఈవిషయములను గ్రహించి ఆంధ్రోద్యమమునకు ఆదర్శము కలదనుటను అంగీకరించి షోడ్యుడిచేని అనవసరచర్చ పెరుగక షరస్పకవివాదములు పొడనూపక ఉచితరీతిని ఆంధ్రసమస్య ఫలవంతముయై హైందవజలమును నిర్మించుటకు మార్గముగునని నమ్ముచున్నాము.

ప్రతిపంట్

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మనరైతులపై ర్షాయము ప్రత్యేకి బదులుగా కాయధాన్యములు పంపించుకొనుట మంచిదని ఇచ్చినసలహా అంతయవసరముకాదని బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక యొక ముఖ్యవ్యాసమున కారణములను నిరూపించియున్నది.

ప్రతిసంవత్సరమున మన ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించు వ్యాపార విమర్శ ననుసరించి జపానుతోకూడ యూరోపు ఇత్యాది ప్రాంతములకు మనము ఎగుమతిచేసిన ప్రతి 1912-14 లో 30.80 లక్షల బేళ్లు. ఇందులో బ్రిటిషు దీవులకు 1.08 లక్షలగుతున్నది. జపానుకు 12.48 లక్షలు. చీనాకు 54,000. మూర్ఖుసీమలకు మొత్తము 14.02 లక్షలగున్నది. బ్రిటిషు దీవులకు తూర్పుసీమలకునైన ఎగుమతులుజాను విరోపాకు 15.70 లక్షల బేళ్లుగుచున్నది. ఇందులో బెర్లియము 4.78 లక్షలు, ఇటిలి 3.17 లక్షలు ప్రాంసు 1.47 లక్షలు. ఈరీతి ఇంగ్లండు మిత్రిమండలిలోనిరెండు దేశములును 6.20 లక్షల బేళ్లును కొనినది. తటస్థముగానుండు ఇటలీ 8.17 లక్షలు గ్రహించినది. మొత్తము 9.37 లక్షలు. జర్మనీ ఆస్ట్రీయాలు 5.86 లక్షల బేళ్లు వత్తరవాదులు. ఇది విరోపా ఖండమునకు వెళ్లిన ఎగుమతులలో నూటికి 30 వంతులగుచున్నది.

జపాను చీనాలుకొను ప్రతిధర రు 100 లు మొదలు 180 వరకునుండును. ఇప్పుటిలో నెల లింతకంటె నెక్కుట సంభవింపదు. కావున నీ రెండు దేశములును ముందునకు 14 లక్షల బేళ్లకంటె నెక్కువగానే తీసికొనగలవు. సరకు అమ్మనయగుట చేత ఇటలీకూడ నెక్కువ కొనగలదు. ఇటలీ, గ్రీసా, జపానులు బెర్లియమునలసికలుగు తొందలను కష్టగలననుట వివేచిముగాను. అనగారనూ రను 5 లక్షల బేళ్లనెక్కువ తీసికొనుననుట. తక్కువ సంఖ్య నూలువడకుటకు మూం చెప్పుకర్మాగారము లొరంభించిననే తప్ప బ్రిటిషు దీవు లేతక్కువ కొనుననుట సంభవింపదు. ఫ్రాంసు యధ్యుత్తికంటె నెక్కువ కొనదనుకొని నను నిలవ యుండి పోవునది ఇప్పుటి ఆస్ట్రీయాల 5.86 లక్షలబేళ్లు. ఇప్పుడు నుం దేశములోనే తక్కువ సంఖ్య నూలునకు కావలసినంత గిరాకి పోచుచున్నది. తక్కువ సంఖ్య నూలు వడకు

చున్నారు. ఒక లక్ష బేళ్లు మనదేశమున నెక్కువగా కచ్చగు ననుకొనినను ఈ నునెల ముప్పదియవ బేళ్లలోగా నిలవయుండ జోచ్చునది 4 లక్షల బేళ్లు. ఈలోపుగా యధ్యము ముగిసినా నిదియుంతయు తుడుచుకొనిపోవును. ముగియక పోయెనా 1915 వ సంవత్సరపు ప్రతిపంట్ వచ్చుట 1916 వ సంవత్సర ప్రారంభమునకు గదా! అక్కడికి యధ్యము ముగియదని యెవ్వరు చెప్పగలరు. యధ్యము ముగిసినచో ప్రత్యేకి కలుగు గిరాకి చెప్పతరము కాదు. అప్పుడు లాభపడువారు విశేషముగా మధ్యస్థులగుదురు కాని రైతులుగారు. ప్రతిబదులు కాయధాన్యములనివ వర్షములుకావలెను. తగినంత వర్షము వచ్చినది ఎవ్వరెరుంగుదురు. అదియుకాక ప్రతివరే కాయధాన్యముల వెల దినదినమును హెచ్చుచుండలేదు. పంటతగ్గినను ప్రతివెల హెచ్చుటచేత సంతరైతుకు నష్టముండదు. ఏవిధముగా చూచినను ప్రత్తినిలవడకపోవుటకు కొన్ని కారణము లున్నను హెచ్చుగా నిలువయుండు ననుభయము కానరాలేదు. ప్రత్తిపంట నాపుట చేత రైతుకు విశేషలాభము కలుగునట్లును కానరాలేదు. కావున ప్రత్తివేసికొనుటయో నడంబుటయో ప్లానికానుకూలము ననుసరించి రైతులకు వడలుట మంచిది కాని ప్రభుత్వమువారు ఇదమిత్థమని నియమించుట సరికాదనియు ప్రత్తిపంట నట్లే నిరుత్సాహపరచవలసిన యావశ్యకత లేదనియు బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక యభిప్రాయము. పై లెక్కలను బట్టిచూడ నాయభిప్రాయము సకారణమనియే తోచుచున్నది.

సీవానందము.

బొంబాయినగరమునందలి "సీవానందము"నట కారకులు దేశభక్తానందగు మలబారీగారు. సంఘసంస్కరణము, విద్యావ్యాపకము, వైద్యసేవ, ఈ సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు. వీరిలోని నేనకులు హైందవశ్రీలు. ఈ సంఘమును స్థాపించి యిప్పటికిరెండు సంవత్సరములైనది. 1913-14 సంఘపు కార్యక్రమమును బట్టిచూడగా వీరు ప్రజాసౌఖ్యమునకు అనేకవిషయల కృషిచేయుచున్నారనియు, సదనముయొక్కపని నానాటికి నెరుగుచున్నదనియు తెలియును. ఒక్కబొంబాయినగరములోనే కాదు. ఈసంఘము పూనా, అహమ్మదాబాదు, బెంగళు గూరు పట్టణములలో కూడ స్థాపింపబడి ప్రశంసనీయుగం పనిచేయుచున్నది. హైందవశ్రీలచే సంఘసేవ చేయించవలెనను పనిత్రులు అభిప్రాయము మలబారీగారికి స్వభావతోదించి. హైందవశ్రీల ప్రస్తుతస్థితిని బట్టిచూడగా మలబారీగారి అభిప్రాయములు కార్యమూలముచే చాలావరే లేదో యని నారిస్తేహితులే చాలమంది కలెంకిరి. కాని మలబారీగారు వెనుకముందు జాడక స్వచ్ఛమును బూని పట్టుదలతో తమ ప్రయత్నమును సాగించిరి. కాననే వారు జీవించియుండవలె తమ ప్రయత్నిముల ఫలితమును చూడగలిగిరి. బొంబాయిలో ఈ సంఘము వారు నిలువ నీడలేనివాకి ఒక గృహము కట్టించియున్నారు. అనేక విధములకు చేతిపనులను నెర్తుటకు సామగ్రామికాలయమును స్థాపించియారు. శ్రీలయొక్కయు, కరువులయొక్కయు ఉపమోగాధ్యము వైద్యాలయము ఏర్పాదాని నెలకొల్పినారు. తమసంఘములో పనిచేయు పాఠశ్రీ, హిందూ, మహమ్మదీయ శ్రీలకు మేనన ఆశ్రమములకట్టించియిచ్చినారు. వివాహితాను, అవివాహితయు అను శ్రీలకు వారివారి ఇండ్లకువల్లి విద్యనెర్తుటకు ఏర్పాటులను చేసినారు. శ్రీలకొరకు ఒకపుస్తక భాండాగారమును పత్రికాపతన మందిమును నెలకొల్పినారు. 1914-18 సం॥ కల్యాణ శతదాలయములో 55 గురు నివసించుచుండిరి. వీరిలో 14 మంది యువకులు, 25 గురు బాలికలు, 21 బాలుకు, బాలకులు బాలికలను "నా" అనువారు లేక విధులవెంట ప్రతిగునారు. వీరిలో చాలమందినిపోలీసువారు ఈసంఘమునకు ఒప్పగించిరి. 55 గురిని సదనమువారు ఏర్పాగోపించి వారి చివరమును వారుసంపాదించుకొనునగు వివేచిముకలేతిపని చేపడిరి. సదనమువారి వైద్యాలయమునకువచ్చుచేరగొడవను, స్త్రీ

విరోధా మహాసంగ్రామము.

నోటీసు.

యధ్వరంగమునుండి నిన్న రాత్రి మొదలు, నేటి మధ్యాహ్నము బుటిగంట వరకు సమాచారము లేనియు రాత్రేదని రైతులవారూ సంఘము వారు, ప్రతికను ముద్రించుచుండగా, తెలియ జేసినారు.

ఇంగ్లాండు.

ధర్మసాహసములకు బహుమతి.

పతకముల బహుమానము

లండను జనవరి 16:—యధ్వరంగములో శత్రువులు అగ్ని వర్షము కురిపించుచున్న ధర్మసాహసములు చూసిపోయిన కందకములను శత్రువులనుండి తిరిగి లాగికోనియు, దెబ్బలు తిన్న వారి కుసాకులను శత్రువులచేతులలో పడకుండజేసి తిరిగి కోనినందునకు, 18 మందికి పతకములు బహుమతియియ్యఁజేయు లండనుగ జేటిలో ప్రకటించబడినది.

ఫాక్లండులో జరిగిన నౌకాయుద్ధము.

యధ్వరంగమునకు పూర్వముండిన యాంధ్రాశమున వర్ణించుచు ఫాక్లండు ద్వీపదీవులనుగ వొకశ్రీ వ్రాసిన లేఖ దెయిలి మొయిలు ప్రతిలో ప్రకటించబడినది. జర్మనులు ఫాక్లండు దీవులను మట్టచెడలెదరు. కాన జాగ్రత్తతో నుండుదని యొక వాయువాత్త వచ్చినది. వెంటనే శ్రీలనందరి దేశమునకు పంపిజేసిరి. గవర్నరుగారి ముఖ్యపత్రములను ప్రతిరాలియును భూమిలో పూడ్చుచుండిరి. వాలగవ నాడు శత్రుసంగ్రామ నౌకాగమనము నూచించుచు పొడిరి గుడిలోని గంట తీర్చును మోగింపుడుటచే ప్రజలలో చాల సంకోభము ప్రబలింది. స్వచ్ఛంద సమితులు సంస్థితైరి. కాని వచ్చిన యధ్వరంగ నౌకాగమనము నాంగ్ల నౌకయొ యుండిన. జర్మనులు కత్తురని వారిని దాడుటకు సర్వసిద్ధముగ ఫిరంగుల నమర్చుకొని యానౌక మహావేగమున రచ్చిచేరెను. దిశంబు 12 క తేదీని పెద్దయెండలు వచ్చింది. ఆగ్నేయముగ జర్మనులు మరునాడేవచ్చిరి. ఆసమయమున ఆగ్నేయమున గోరు తురకర్మచేయించుకొనుచుండిరి. మామూలుబట్టలను (యధ్వరంగం ధన వస్త్రములు కానివి) మాత్రము ధరించిన యొక సహాయోద్యోగి స్త్రీగారికొగించెను. నీ ప్రసిద్ధముగా యధ్వరంగధనవస్త్రములను. ధరింపుమని స్త్రీగారి యాద్యోగికి తెలిసిరి. జర్మనులతి శీఘ్రముగ పంపబడియెందురు. యధ్వరంగధనమును 12 గంటలగుసరికి చేయవలయుననియును పొగమట్టలను కాల్చుకొన వచ్చుననియును స్త్రీగారు నావికుల కరిగించిరి.

అటును ఉచితముగ పంపించుచుట్టయేగాక, గడనములోని క్రైస్తవ్యరాండు బొంబాయి నగరమునందునిరవేదలు నికసించు ప్రదేశములను అప్పుడప్పుడు కలి రాధికులగునీదలకు ఉచితముగ వైద్యవచారమును చేయించుదురు. ఈ లాగుననే నేనాగడనములో శ్రీలు కొందరు పట్టణములో నీదలండు ముఖాగమలకు వెళ్లి వీదరాండు ప్రభుమహాత్ములను నేర్చుచుందురు. ఈ పనులన్నిటికన్న నేనా సదనము వారు చేయవలసిన ముఖ్యమైన వింకోకటి కలదు. అచిరునగా వివాహితులను, అవివాహితులను అగు ఘోషాకన్యలకు ఇండ్లకు వెళ్లి విద్య నేర్పుట. ఘోషాగ్రామండు ఈకన్యలకు గుజరాతీ, ఇంగ్లీషు, మరాఠీభాషలను, తెక్కలను, కట్టుపనిని, అల్లిక పని మొదలగు ఇతరపనులను నేర్పుచున్నారు. ఈ ప్రకారము ఇండ్లవద్ద విద్య నేర్చుకొను బాలికలు 1913-14 సంవత్సరము లో 88 మంది కలరు. వీరిలో చాల మందికి వెండ్లి మొదలి. ఇంటికొయి చదువుచెప్పువారు లేనవకుమన వీరు అల్లాసాంధకారమున మునిగి తేలుచుండవలసిందే గదా! రాబట్టి వివాహమైన తరువాత చదువుకొనుటకు వీలులేక చీకటిలోపడియుండు హిందూ శ్రీలు నేనాగడనము భానజ్యోతి పీఠోక చూపుచున్నది. ఇట్టి సదనములు హిందూదేశము నందలి ప్రతి రాజధానిలోనూ, ప్రతి జిల్లాలోనూ ఏర్పడి యుండు శ్రీలు భానకులను చేయు పక్షమున, విద్యను నుచ్చుకొనిన ఆ శ్రీలకే గాక, మన దేశమునకు ఎంతో లాభముగ నుండును. ఇట్టి సంగతులను స్థాపించుటకు దేశ ప్రజలందరూ లగు వారైయును సంతోషపూర్వముగ సహాయము చేయవలసిన సమ్యచున్నాము.

పై నికుల వరాక్రమము.

వైద్యాధిపతులు పశంసించుట.

అయా వైద్యభాగముల సహాయనేనాను లాంగనినాయు ధర్మపులకొన్ని ప్రకటించబడలేదు. గాయములు తగిలిన వైరి కులావార్తలను ఇంగ్లాండునకు వచ్చిబయలు వెట్టిరి. నేటనలు పట్టణములెట్టి సాహసముతో జనిచేయుచున్నవో తెలిసికొనుటకా వార్తలభారముగ నున్నవి. ఆగ్నేయదేశాధికారి యగు జనరలు అల్బీగారిటులు వ్రాసిరి. మీరుమాకుసహాయ మునీన ప్లాటిఫామిడ్డయను యాంగ్లమైన పదాతులును వార్తంబులు పు సలీర్లును లింకొలను పటాలమువారును యూ48 గంటలును మాకు సహాయమొనర్చినందులకు బ్రేదరుజనరలువారు వందనము లర్పించుచున్నారు. ఆపటాలములకు కొంతవత్తుముకలిగి యుండవచ్చునని వారదృఢముగపోరి. నేనవారికంతయునుకృతజ్ఞుడను. జర్మనులు ఫిరంగి గుండ్ల పెడతెగకుండ గురిపించుచు చాలకందకములను కాల్చివేసిననుగూడ సహాయవైద్యములు వచ్చువరకునుగూడ 3 దినములకులే కడలకుండపోరిన బోర్డరు పటాలముగారిని చెందవభాగమువారిని జనరలుగారు చాలాకొనియాడిరి.

కార్మికసంఘనాయకునియల్లిప్రాయము.

లండనులో కార్మిక సంఘనాయకుడగు హెండర్సనుగారు ప్రసంగించుచు నిటులనుడిచిరి. యధ్వరంగము పూర్వము తటస్థముగ నుండవలయుననియే నేను కోరినానిగాని జర్మనులు తెలిసి యమువై దాడివెదలిన పిమ్మట బలకాలిగురు మొరకు వారి బారినుండి దుర్బలని కాపాడు ధర్మము ననుసరించి అంగ దేశమువారు తెలిజియును పక్షమునుట విధియై యున్నది. కాన నీ మహాత్కార్యమున చేతనైన నేరచేయు నవకాశమును యధ్వరంగములకు కలిగింపవలయును.

రాబర్టు ప్రభువుగారి యాస్తి.

రాబర్టు ప్రభువుగారు 77,804 పా ను లు విలువ గల యాస్తిని వదిలిపోయిరి. ఇది యంతయు నాయనభార్యకు ను త్రిలింగులకు చెందును. ధక్షిణాఫ్రికాలో పనిచేసినందుల నుద్దు వేలు సంఖ్యగల 100 వేల పానులనుగూడ నిందులొన చేరియున్నది.

పనిపాటలు.

వర్తకసంఘము (బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రేడు) వారి (తెలుగుజేటు) వార్తాపత్రికలలో 1 టులు ప్రకటించబడినది. ప్రతిసంవత్సరమును డిశంబరునెలలో పనిపాటలు తక్కువగా నుండును. ఈ సంవత్సరము నవంబరుల నెలయందుకన్న డిశంబరునెలలోనే పనిపాటలు మెండుగా నున్నవి. చాలపరిశ్రమాగారములలో పనిచేయు వురుగులు తక్కువగానున్నారని తెలియుచున్నది. 1913 వ సంవత్సరమునందుకన్న నీసంవత్సరమున మొత్తముమీద పనిపాటలు మెండుగానున్నది.

మరణము.

లండను జనవరి 15:— సర్ బార్ని వారెగుగారు మృతి నొందిరిని తెలియుచున్నది.

ప్రేమరు పెద్దపట్టుట.

లండను జనవరి 16:— “కవరా” అనుప్రేమరు యొక మనోరేవులవద్ద స్వార్థలూన్ ఆచుచోట బహువర్తియె.

ప్రాన్న

సోయిజన్సు యుద్ధము.

లండను జనవరి 16:—ఇటీవల జరిగిన యుద్ధము వలన సోయిజన్సు ప్రాంతమున ఉభయ సేనాస్థానములలోను, మాల్మేయును కలిగియుండలేదు. జనవరి 8,9 తేదీలలో ప్రాంతివాదు జర్మనులను తరిమిపట్టుకొనిన ప్రాంతములను మాత్రమే తిరిగి జర్మను లిష్టాధికారియైనాగలిగిరి. మిత్రమండలివారి వైస్రంధ్రులైన జర్మనులంత మాత్రము చేడించుచుండలేదు. 16 మిదనున్న వంతెనల యొగలను పరాసు ప్రసిరులే కాపాడుగారుచున్నారు. కాన యాయుధయుద్ధమును గురించి నేడు నిన్న ప్రకటించబడిన సమాచారములను మాత్రమే చదివినచో కొంచెము పొరబాటు అట్టిప్రాయము మాత్రము కలుగును.

సోయిజన్సులో తైదీలుగా కట్టుకొనబడన పరాసుపైనికులు.

లండను జనవరి 16:— పారిసు. సోయిజన్సులో జర్మనులు తైదీలుగా కట్టుకొనిన పరాసుపైనికులు వేయిమంది కన్న హెయ్యగలేరు. నూతనవిషయ మేమియునులేదు.

పారిసు కీధులలో దీపములు.

విమానదళములు దాడిచెచ్చిన, పట్టణములూడ తెలియకుండుటకుగాను దీపములూ దీపములు వెలిగించ గూడదని పారిసులో రక్షకధట కాఖ వారాధాపించిరి

యధ్వరంగులపై పరాసు సాంఘికవాదాలు.

మిత్రమండలివారికి విజయము కలుగువరకును యధ్వరంగులసాగింప వలయునని యొకసభచేసి సాంఘిక వాదము తీర్చానించిరి.

వేగునడపినవారికి కఠినత.

వేగునడపినందులకు కాపాటాంకాలో నిద్దరు జర్మనులకు యావజ్జీవ కారాగృహవాస శిక్ష విధింపబడినది.

పరాసు రాజ్యాంగసభ.

లండను జనవరి 16:—పారిసు. పారిసు రాజ్యాంగసభలో కార్యక్రమప్రారంభమున నేనేటు, ఫేబరుల యధ్వరంగులు విజయమునందు కృతినీశ్యమును నూచించు సుపవాన్యములను నొనర్చిరి. ప్రాంత్య నిర్మాతాశాఖాధిపతులను సభ్యులు గృహవాహమునకును ప్రాణివాక్యమునకును పడిరి. కాన నిరనకంపముగ నట్టిప్రవాతనరంభశత్రువు నిర్మలంపవలయును. అట్టి నిర్మాలనముతోడనే సంగ్రామము ముగియవలయునని నేనేటులోను బోన్సుగారు నడిచిరి.

ఫేబరులవారు ముఖ్యముగ చేయవలసిన పని. శత్రువులను ప్రాన్నునుండి పారదోలుటయందును ప్రైయమవేశమునకు మరల స్వాతంత్ర్యమును సమకూర్చుటయందును అల్బాను లారై నులను మరల పరాసురాజ్యమున కలుపుచుండున పరాసునొరతనమువారికి తోడ్పడుటయే ఫేబరులవారి ముఖ్యవిధియైయున్నది. అధికకాలవ్యాప్తి కాకరమైన నీ పోరితనముకాలము న్యాయపక్షముననున్నది. మిత్రదళమునకును వారు చేయదగినదానినంతయును చేసియున్నారు. మిత్రదళమునకును వారు మాత్ర మటు లింకను చేసియుండలేదని ఫేబరులలో దెసదెసలుగారు నడిచిరి.

ఫిరంగులధ్వనియే ప్రస్తుతము వినిదగినది.

ప్రస్తుతము వినిదగినది తిత్తిధ్వని. మొక్కటిమాత్ర మేగాన తక్కినవర్షయంతయు నిలుపుచేయవలయునని నే నేటరు డి. లా. హెగారు నడిచిరి.

ప్రెంచివారి ప్రకటన.

లండను జనవరి 16:—పారిసు నగరములో ఈక్రింది విషయములు ప్రకటించబడినవి:—మూలొద్దు ఇ(పెనులవద్ద ఫిరంగులయుద్ధము జరిగినది. నాప్రేదం డీలారాటివద్ద జర్మనులు యిదివరకు పోగొట్టుకొనిన కందకములను తిరిగి సంపాదించుకొనిరి. హెంగువద్ద మనసేనలు ముందుకు వెళ్తున్నవి. లాబెస్సీకి పడమటైతె వున జర్మనులు మనవైపడి తీరముగ పోరిరి. మనసేన వారిని వెనుకకు కొట్టినవి. సోయిజన్సు రీములకద్ద మనఫిరంగులు మంచి పనిని చేసినవి. ఒకచో గుంపుమాడుచున్న జర్మను సేనను మనసేన చెల్లాచెదరు చేసినది. వారిబ్యాటరీని ఒకదానిని మనసేన నేటునట్లుచేసి యిది. యధ్వరంగు వారు నిర్మించుకొనిన ఒకకట్టమును ధ్వంసముచేసితిమి. ఫాన్ ట్రెన్ మెడం అయినదేశమువై జర్మనీ వారు విపరీతముగ ఫిరంగులుకాల్చిరి. ప్రేవద్దనున్న మనకందకములవై జర్మనీవారు తీరముగ పడిరి. కాని లాభమేమియు లేకపోయినది. క్లెమెంకి ఉత్తరమున నున్నట్టియు, పాంటా మానసుకు తూర్పుగానున్నట్టియు గుట్టలను జర్మనీవారు వదిలిపోవలసి వచ్చినది. వాన్ జెన్లో నేనామఖయంతలను ఫిరంగుల యధ్వరంగు జరిగినది. ఆలోనేనలో మాల్మేయుల కలంగలేదు.

లండను జనవరి 17:— పెర్సువద్ద మేము మరియొక కందకమును పట్టుకొంటిమి బ్యానిజరుకు తర భారమున మా వైస్రంధ్రులకు 800 గజముల దూరమున నున్న యొకయడవి గూడ మాస్వాధీన మయినది.

నూతనసంవత్సర గానందశేఖలు.

నూతన సంవత్సర సందర్భమున మిత్రమండలివారి వైస్రంధ్రులకు విజయమునగోరుచు కినురు ప్రభువుగారును గ్రాంసు ద్యూకు నికలసుగారు నొండొరుల కభినందన. శేఖలను వ్రాసుకొనిరి.

జర్మనులు లాబెస్సీని వదలుట.

పారిసు. లాబెస్సీ సమాపమున మిత్రమండలివారిఫిరంగులు గురిపించిన అగ్నివర్షమున కాగలేక జర్మనులు విడిచి పోయిరని రూఢివార్త తెలియుచున్నది. పి. పి. లాబెస్సీలకు నడుమ నొక ముఖ్యస్థలము వరకును పరాసులు ప్రోసుకొని పోయిరని నెయింట్లు వోమకు నుండి మేటిసకు తంతివార్త వచ్చినది.

అంశం: జనవరి 16:— భూకంపము కలిగినందులకై ఇబ్రాలిమునల యందు తమకు గల మనఃప్రాయమును సానుభూతిని తెలుపుచు రషియా నవగ్న మెంటునారు తొలిచాడనెడిది.

భూమిముయొక్క దారుణస్వభావము.

అందఱు జనవరి 16:- కోము:- ఈ భూమిముఖము
అత్యంత వాతానికి తగిన సహాయము కలుగజేయజేయును
చాలదు. దీనివలన కలిగిన కష్టము దాంట్లవలన నుంచు
చున్నది. భవనములు ఇడిసిపడి పోవుచున్నది. దిబ్బలనుండి ప్రజల
స్వస్థములు విడిచి వచ్చుచున్నవి. ఎచ్చటెచ్చట సహాయ
మావట్టుకొని పుట్టుకొని సహాయము చేయుచున్నది.
వాని నమ్మకము ఈవలననే నేర్పడుచున్నది. పొడుగు
దూరములు నాలుగవదివరకు, వారంతటికీ సకాలమున
దిబ్బలను క్రొవ్వించి వానిలో చిత్తుకొని యుండు
ప్రజలను కాపాడుట ఆ సాధ్యముగ నున్నది.
పట్టణములలో పలువురు డాక్టర్లను మొదలచి పడియుండుట
కలసియు. ముంకొందరు చలిచే నెక్కిపెట్టుకొనియుండిరి. ఇన్ని
విధ తోడుగ నందం దన్ని కలి ఆతియన నితరజనములకు
చున్నది. మంటలను పట్టుకొని చాలినంత నీరులేదు.

అమెరికా.

అమెరికా రక్షక వ్యవస్థలు.

అందఱు జనవరి 16:- వాషింగ్టన్:- ప్రతిపక్ష సభాసభ
సభ్యుల తీర్మానములకు రక్షక సామలందు బలమెరియున్నది.
12 అంగములను కలిగి కేంద్రీకరణమున, అనుభవములను
యములను గురించిన వివరణములను కేంద్రీకరణమున సాంగ్రా
మిక వ్యవహార కార్యదర్శియగు గారెగ్ గారిని కొరకు
నొకటివారి మానవ్యము వంగిరింపబడెను.

అమెరికా యుద్ధమునకు సన్నాహముకాకుండుట.

అందఱు జనవరి 16:- వాషింగ్టన్:- సెనెట్
సభ్యులు సెనెట్ లో సభ్యునియగు సన్నాహము
జేయుటయే యుద్ధమున వాదమును ఖండించి, అమెరికనులు
యుద్ధమునకు సన్నాహము కాకున్నారని విషయమును విచా
రించుటకు యొక్కనుటే సేయించుట అవసరమని అభిప్రాయ
మొనరిరి.

ప్రెజిడెంట్ అమెరికా మధ్య హిందూమతములు.
మొదలైనవి.

అందఱు జనవరి 16:- లాయిస్ బార్బగారును, లం
డన్ బ్యాంకులను ఆలోచించినవిషయము యాక్రంది విషయ
ములు కేంద్రీకరణమున. ప్రెజిడెంట్ అమెరికా మధ్య మార
కములు సామాన్యముగ జరుగుచుండుటవలన అమెరికాలో
ప్రెజిడెంట్ ప్రెజిడెంట్ గారే బార్బగారును కేర్నలుచే
సిన పద్ధతి నవలంబించుట కప్పుడు అవసరము లేదు.
కాని, ఈ కంటిలో నేరేకమునుండిగాని అపరిమితముగ బంగా
రము నెగుమలి చేయవలసివచ్చినయెడల అట్టి సందర్భములో
సమంతమును గురించి విచారించుటకు అమెరికాలోను
ఇంగ్లాండులోను బ్యాంకు కమిటీలెర్పాటుచేయబడును.

మిసిసిప్పియోద.

అమెరికా ప్రభుత్వమువారు యధాపాతము కాపాడు
మిసిప్పి కాకకు భీమాచేయుట కంగీకరింపలేదు. ఆంగ్ల రాజ్యము
వారిని అమెరికా వారికి సమాధాన మింకను ముద్రనందున
వామోదేయములైన పట్టుబడుట విధానముగాక కొంత
కాలము వరకునది బయలుదేరుట కవకాశములేదు.

రెండు స్త్రీ మరులు నిరొధింపబడుట.

వాంకోకరు మెక్సికో అను జనాను నౌకయును గవ
ర్నరు అమెరికా కాయను తెచ్చుచున్న సామగ్రిలలో
కొన్ని నిషిద్ధవస్తువులను కారణమున వారిని రెంటిని
విడిచివేసిరి.

అమెరికా జర్నలిస్టులకు దూది వ్యాపారము.

న్యూయార్క్ జనవరి 16:- “వాణిజ్యవ్యాపారముల
వృత్తికి” ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:- హిందూ అమెరికను స్త్రీయకు
కంపెనీ స్త్రీయకు దూది తమ దూదిని జర్నలి సామాన్యములలో
ప్రజాప్రభుత్వమునకు ప్రేమనకుపుట్టుట అమెరికను దూది
వృత్తిలకు అధికారమును సంపాదించినారు. “డాసియా”
అను వ్యవస్థయందు అమెరికా దేశములో చాలకాలమునుండి
నివసించుచున్న జర్నలకర్త డోక్టరు కొనినాడు. స్త్రీయకును
వాణిజ్యమున కొనరాదా? అని జర్నలయలుదేరిన. ఇప్పుడు
అందఱు అమెరికను కంపెనీ స్త్రీయలో దూదిపంపుటకు
అభిమానులు బాంకులవలన ఈ వర్తన తీవ్రముగ సాగును.

అమెరికా దొరతనమువారు “డాసియా” మిద రాబుల్
డాస్ కేపుకు వెంటనే దూదిని పంపుటకు బ్రెజిల్ దొరతన
ములో ఆలోచించుచున్నారని డాసియా నూది తీసికొని వెం
టనే కేల్లకపోవు కనుకను దూదిపంపుటకు సెదివరకు వ్రాసి
కొనిన కంప్రొమిస్సుల సాధనమున అమెరికా దొరతనమువారి
వక్రము వాదించుచున్నాడు. “డాసియా”ను అమెరికా దేశీ
యుడు తీసికొనుట చాల దురదృష్టకరమైన విషయమని చాల
మంది తలచుచున్నారు.

మెక్సికో.

జెనరల్ క్రాజ్ గారిని హెచ్చరించుట.

అందఱు జనవరి 16:- తంపికో చుమరు సరభరాను
జువేయియును బెడంబించుటకు జెనరల్ క్రాజ్ గారిని
ని విశేషముగ నాతేపించుచు, అటుల సత్తీవేసిన యెడల
విపరీతములగు ఫలము లేవనను బ్రతుకుట, సంయుక్తరా
ష్ట్రములవారు జెనరల్ గారిని హెచ్చరించిరి.

శ్రీయుత గాంధీగారు.

స్వగ్రామము చేరుట.

కొలం స్వాగతము.

రాజకోట జనవరి 17:- గంధిగారు కేటి ఉదయము
రాజకోట చేరు. రాజకోటలోని సారు లనేకులు స్వేచ్ఛవద్ద
వీరికి స్వాగతమునంది. గంధిగారు బొంబాయి చేరినప్పటి
నుండి రాజకోట పొరుల ఉత్సాహమునకు మేరలేదు. వారికి
స్వాగతమునకుట కై దివ్యుడు ఏర్పాటులనుచేసిరి. గంధి
గారు నిన్న సాయంకాలమే రాజకోట చేరుదురని రైలుస్టేష
నులోను పిల్లలలోను జనులుగుంపులు కూడిరి. కాని వారికి
రైలు ఆందళమున రాజకోటపోయిరి. స్టేషనులో నొప్పువారు,
కొద్దివారు, అధికారులు స్త్రీలు, విద్యార్థులు, వేలమంది
చేరి గంధిగారు ఎక్కినబండిస్టేషనులోనికి కచ్చుకప్పటికి
జయజయధ్వజములు చేసిరి. రైలులోనుండి దిగిన తరువాత
స్టేషను వెలుపల కట్టిన నుండరమగు పందిరిలోనికి వీలీకొని
వెళ్లిరి. పూర్వము నొండాల్ సంస్థానమునకు దివానుగానున్న
జెనరల్ గారు రాజకోట పొరుల పక్షమున గంధిగారికి
స్వాగతమునగి వారి దేశసేవను అనేక విధముల పొగడిరి.

తరువాత పొరుల స్వాగత ప్రతీకను దర్శిత రాంధగ
వాన్ ఈ ఘట్టగారు చదివెరి. ఈ ప్రతీకను సభాద్యక్షులగు
జెనరల్ గారు గంధిగారికి సమర్పించిరి.

పిమ్మట గంధిగారు ఈ క్రింది జవాబును ఇచ్చిరి:-
ఇచ్చట కూడినవారిలో ననేకమంది వెదలును, స్నేహితులును ఆ
గవడుచున్నారు. నాభార్యులచిరులు కొండరుచుపోయినారు.
కాని నేటి సభకు వారులేరను కొరత లేకుండ చేయుట
కు వారికుమారులు, వారికుమార్తెలు వచ్చియున్నందున నాకు
సంతోషముగ నున్నది. నేటిసభకు నేను వెదలని గౌరవించు
వారు అధ్యక్షులుగ నుండుట నాకు ఆనందము. నేను మంచి
సమయమున ఇండియాకు వచ్చితిని మొన్న బొంబాయి గవ
ర్నరుగారు అన్నమాట భజియున్నవి. నేను రాజ కోట
పొరుల స్వాగతము గవర్నరుగారి మాటలను భజితిచ్చుచు
న్నది. నేను దక్షిణ ఆఫ్రికాలో చేసిన కొలది పనిని మీరు మెచ్చు
కొనుటనాకు పరమానందము. కాని నేనుచేసిన పనినిగౌరం
తలు కొండంతలుచేసి చెప్పుచున్నారని తలచుచున్నాను.
(సభికులు కాదు! కాదు!) నేను నాభార్య అనేకవిషయమును
చెప్పుకొనుటకు యిచ్చటికి వచ్చితిమి. నేను ఇక్కడ నుండు
కాలములో మాలోపములు మీకు తెలియగలవు. ఒకడు బ్రతికి
యుండగానే అతనినిగూర్చి ఏదో ఒక అభిప్రాయమును ఏర్ప
రచుకొనుటకు వీలులేదు. కొన్ని సమయములలో అతడు చని
పోయిన తరువాత నాడ ఏర్పరచుకొనుటకు వీలులేదు. ఒక్క
చెడుకార్యము యిదివరకుచేసిన సత్కార్యముల నన్నిటిని
ధ్వంసము చేయవచ్చును. నేను సాత్విక నిరోధ పు పోరు
ప్రారంభించినప్పటి నుండి జేయిలలో యుండుట అలవా
దైనది. బొంబాయిలో దిగినప్పటినుండి కూడ కొంచెము
హెచ్చుతక్కు నాథితి ఆలాగుననే యున్నది. నిన్నరాత్రి
వాంకరు పోరుల నన్ను బంధించిరి. నేన ఇండియాలో
జేయనన్న కృషియందు మీ రందరును ఆభిమానము ఉంచి
నానుండు ఇదివరకు మాసిప్రేమనే చూపెదరని నమ్ము
చున్నాను. మేము దక్షిణ ఆఫ్రికాలో చేసిన పనికి మెచ్చు
కొని మీ రందరు నాకును నా భార్యకును స్వాగత మొనగి
నారు. కాని పౌరపంపమునకు తెలియకుండ మాతో కష్టములు

పడి అవ్యతిరేకముగ పనిచేసినవారు అనేకులకలరు. 75 సం॥ముల
ముసలివాడొకడు జేయిలలో చనిపోయినాడు 17 సం॥ముల
బాలిక యొకతె జేయిలనుండి పిడుకలవలన వెంటనే చని
పోయినది. నాకు అనేకులు అనేకవిధముల సాహాయ్యపడిరి.
కాని సాహాయ్య ప్రాణములను ధానపోసినవీరు కేవలము మాధ
వ్యత్రో నాయకత్వమును అంగీకరించి నావెంట నడచిరి.
మీరు యిచ్చిన స్వాగతమునకు అర్హుడనగుదను గాకయని భగ
వంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

అంతట సభ ముగిసినది. గంధిగారు ఎక్కిన బండిగుట్ట
ములను దిగి విద్యార్థులు పురపీఠులగుండ బండినిలాగిరి.
ఈ క్షిప్రము వెంట అనేక వేలమంది జనులు
నడచిరి ఎంతో ఆందముగ ఆలంకరించి
యున్న పీఠులను దిగి గుండు అనేక గంటలకాలము
పట్టినది. గంధిగారు త్రోవలో మోపుచుండే థాన్ గారి యింటి
కడను కాళ్ళి పీఠాచంద్రుగారి దుకాణమువద్దనుండి కీర్తికేసులు
తమ స్నేహితులు అగు అమూలక్ పురుషోత్తంగారి చిత్ర
పటమును ప్రకాశపరచిరి.

దక్షిణహిందూస్తానము.

టెలిగ్రాఫ్ ప్రకటన.

చెన్నై, జనవరి 16:- దేశీయతంత్ర వారలను పంపు
వారుగాని, వాని చిరునామాదారులుగాని బొంబాయి, కల
కత్తా, కరాచీ, మదరాసు, రంగూను, నోవాల్, మెర్సా,
భామా, ఢిల్లీ, యావోట్టలో నెచ్చటగాని యున్నయెడల
ఆ తంత్రవారలలో ఎ. బి. సి రి-వ ఎడిషన్, వెస్టర్న్
యూనియన్ యూనివర్సల్ ఎడిషన్, లీవర్స్ అండు
స్కాట్సు 10 వ-ఎడిషన్, ఈ కోడులను ఉపయోగించ
వచ్చునని నూపరింపెంజెంటుగారు తెలియజేయుచున్నారు.

తిరునల్వేలికి కొత్తబషప్పు.

అందఱు జనవరి 17:- “ముందు ఎప్పడో తిరునల్వేలిలో
ఏర్పాటుచేయుచున్న కొత్తబషప్పుకు సువార్త వ్యాక సంఘము
వారు సం॥ను 300 రూపాయలు యిచ్చుటకు అంగీకరించిరి.

కూనూరులో వర్షము.

కూనూరు జనవరి 18:- కడచిన మూడుదినములనుం
డియు నిక్కిడ చాలన్ని ఊరుయియున్నది. శనివారమురాత్రి
రి, అంగుళములును, నిన్నరాత్రి రి. 8 సెంటులును పడినది.
ఇంకను వర్షించు చిహ్నము లగవడుచున్నది.

బొంబాయి

పట్టుకొనబడిన కొత్త నును విడుదలచేయుట.

బొంబాయి జనవరి 16:- యుద్ధ కారణమువలన కొత్త ను
దిగుమతులు నిలిచిపోయినందున వైద్యులకును లై సెన్సు పాం
దిన వర్తకులకును ఇబ్బందిగలిగినది. కాన నక్రమవ్యాపారము
చేసిన వర్తకులకర్త పట్టుకొనబడిన కొత్త ను మున్నగు సరకులు
ప్రభుత్వమువారివద్ద నున్నవిగాన వారిని విక్రయింపవచ్చునని
ఇండియాదొరతనమువారు రాజ్యాపించిరి.

శ్రీరాజప్రతినిధిగారు బొంబాయి కరాచీలకు వెళ్లుట.

బొంబాయి జనవరి 16:- రాజోవుశాసన మదయ
మున తేడిపార్టీంజిఆసుప్రతిని తనిఖీచేయు నిమిత్తము శ్రీరాజ
ప్రతినిధిగారు బొంబాయికి వెళ్లుదురు. పిమ్మట సముద్రప్రయా
ణముచేసి శ్రీవారు కరాచీకి వెళ్లుదురని తెలియవచ్చుచున్నది.
హార్డిండ్ ప్రభువైద్యశాలను చూడ బొంబాయి కేగుట.

ఢిల్లీ-జనవరి 17:- 21 వ తేదీన బయలుదేరి శ్రీరాజ
ప్రతినిధిగారు బొంబాయి కేగెదరు 28 వ తేదీకి చేరెదరు.
వైద్యశాలనుచూచి 25 వ మరల నచటనుండి బయలుదేరెదరు.

కొలాబాలో శ్రీ వెల్లింగ్డను ప్రభు దంపతులు.

బొంబాయి జనవరి 17:- శ్రీ వెల్లింగ్డను ప్రభుదంపతులు
నేడుదయమున కొలాబాలోని అప్పసు మెహెరియలు
చర్చిలో ప్రార్థనమును విననేగిరి. పిమ్మట కొలాబా వైద్య
శాలలోనున్న గాయములు తగిలిన సైనికులను చూచిరి.

సింధు సముద్రతీరమున దీపములబెల్లు శాసనము.

బొంబాయి జనవరి 17:- ఈశానుమునైన ప్రత్యేక
సంఘమువారి రిపోర్టు ప్రకటింపబడినది. ముఖ్యుడు సవరణ
లేమియును వారు నూచించి యుండలేదు.

తురుష్క పొరుల ప్రతినిధిసంఘము

బొంబాయి జనవరి 17:- గురువారమునాడు తురు
ష్క పొరులు బొంబాయి గవర్నరుగారి దర్శనమున కొక
ప్రతినిధి సంఘమును పంపెదరు.

వరాహును మోసముచేయుట.

బంగారపు కట్టల దొంగిలించుట.

బొంబాయి జనవరి 17:—బొంబాయిలో నొక కొంగళనము జరిగినట్లు పోలీసువారికి తెలియవచ్చినది. ఒక వరాహు 14 బంగారపు కట్టలను సువిధానమున వేసికొని టంకకాలకు పుట్టికొని పోవుచుండెను. అప్పుడు సాహసకారుని ఒకడు ఆపి, తాను పోలీసు వాడననియు, సువిధానమున వేయియన్నదిగానె నియ్యవలసినదనియు లాగానాపాపమాతకు సంబంధియైనావెను చాని మీద పతాకకాడ్చుచు ముందకువై పోలీసువారివై సంచించుచుటకు కోరినచో చానిని చూపిన యెడల పోలీసువారిని చెప్పిపంపెను. తరువాత టంకకాలకు వెళ్లి సువిధానమున కొనగా నొక కట్టకనుపించుటలేదు. దీనిభరితు 2000 రూపాయలుండును. ఇంతవరకును దొంగ పట్టుపడలేదు.

బొంబాయి గవర్నరుగారు

స్కాట్లండువారిని కఠించుట.

బొంబాయి జనవరి 17:—మహిమలో స్కాట్లండు దేశీయుల అనాధ కరణాలయమున బహుమతుల నొసంగుచు ప్రేక్షకులగుగా కొంగళన ప్రసంగమున నిట్లు నడిపిరి. వాటిని తరాలములో నేనాంగ్ల సామ్రాజ్యమునందలి పలుభాగములలో సంచించియున్నాను. సామ్రాజ్యమునందలి కొన్ని భాగములలో కొంతకొంతకాలము నివసించియుంటిని. సామ్రాజ్య వ్యాపనమునందును నిర్ణయ ప్రదేశములను జన సంతోషముల నొనర్చుటయందును స్కాట్లండువారు ముందంజ వేయువారని నేను కనిపెట్టితిని. నేను ఇంగ్లాండు దేశీయుడనుగాన నివసించుచును కొంత చింతతో నెరిగించెదను. సామ్రాజ్య వ్యాపనమున స్కాట్లండు వారు చాలపెట్టికొనిరియుండుటచే నావనిని వారికి ముందొసంగబడును. ఇంతవరకు దేశభావనము, సామ్రాజ్యమున దేశభాగమున నెడల నున్నను స్కాట్లండు దేశీయులగు నన్ని తెగల వారి యోగక్షేమమును గూడ స్కాట్లండువారు ముఖ్యముగ విచారించుచు. అందుల నీ సమావేశము ప్రత్యక్షమిదవరకునున్నది ఈ పట్టణమున నున్న స్కాట్లండు దేశీయులందరను గూడ స్కాట్లండు దేశీయులగు పాకిస్థాన్ల నందరిని మరల గౌరవాత్మకముగా సామ్రాజ్యపాతముగ నొనరించుటకు తగిన విధమునా విజ్ఞుల కందరికి నొసంగుచున్నాను. ఈ యనాధ కరణాలయము ననుకూలము జరుపుచున్నంతలకు నేను మిమ్ములనందరిని కొనియాడుచు ముందుగూడ నిది యిట్లేతరదేరుగాక యని కోరుచున్నాను అని గవర్నరుగారునుడిపిరి. విజ్ఞులను సంబోధించుచు మరలనాయన ఇటులనుడిపిరి. ప్రస్తుతమున మనము చాల చిక్కనమునును నున్నామని మీరు జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. ముందీ సామ్రాజ్యములోని యుత్తములగు స్త్రీపురుషు లందరునుగూడ తోడ్పడవలసిన యావశ్యకతకలు గలవని మీదేవతకాలమును సంగరంగమున మిగిలినవరకున కావ్యోచితజ్ఞతయను మహాబలముతోడను, ధైర్యసాహసముల తోడను వైతికసంపదతోడను ధర్మయుద్ధమును సల్పుడు. మీ రెడలనుండినను ఏపనిచేయుచుండినను అంగ్ల సామ్రాజ్య గౌరవమును ఘనతను నిలువజేయుటకు నిరంతరమును ప్రయత్నించుచుండుడనుడని మీకు నేను చెప్పదలచిన కథనరీతిగా.

కలకత్తా.

డక్కానవాబుగారి మరణవివరము

కలకత్తా జనవరి 16:—నిర్మూలాది తెల్లవారుజామున కలకత్తాలో కానంగిపీఠిలో 58వ కవాటసంఖ్యగలయంట డక్కానవాబు శరీరముల్లాబహద్దరు జి. సి. టి. వి. కె. సి. యస్. వి. గారు మృతికొందరి. కొంతకాలమునుండి నవాబుగారి కార్యక్రమ సంగతేకుండుటచే కలకత్తాకువచ్చి కానంగి పీఠిలోని స్వగృహమున నివసించి చికిత్సనందు ముండిరి. ఇటీవల చాల నెమ్మదికలిగినట్లే కనబడెనుగాన కారణాంతరమాయన మరల డక్కాకు పోవలెనని గూడ నాలోచించిరిగాని అంతలో మరల స్వగృహము తగులుటచే నాప్రయాణ ముగిసినది. అదియే లోలోపల జీవించినది. శుక్రవారమునాడు స్మారకముతప్పినది. నడుమనొకసారి కొంచెము తెలివవచ్చినదిగాని మంత్రానుగత పరాక్రమిని చనిపోవునకును మరలస్మృతిరానేలేదు. వైద్యులపమేమియు లేకుండ చికిత్సలన్నియును చేయబడినది. కన్నలు అప్పుడై కన్నులుడిచి, డాక్టరు ఉపేంద్రనాథ ప్రహ్లాదాచారి, కార్తయ యస్, హుస్సేను సుప్రవాక్త్యాయిగాడ్ల ఆరాత్రి తెల్లవారు దవక రోగి మంచమువద్దనే ముండిరి. కాని రాత్రి 2౧౦ 20 ని.లకు నవాబు బహద్దరుగారు శాంతిముగ్ధులు కాలగతికొందరి.

ఈయన మరణమునకులన కొంగూడేశమునామృదీను సంఘమునకు గొప్పనష్టము కలిగినది. ఇటీవల మహామృత్యుసంఘమునకు ముఖమున నడింపగలిగిన వ్యక్తి ఈయనతో నంతరించినది. ఈయన కళేబరమును డక్కాకు కొనిపోవుటకు నిశ్చయించబడినది. నేటిముధ్యాహ్నము రింట్లల యంత్రక్రియతో గూడినయూరేగింపు కానంగిపీఠిలో 58వ ఇంటినుండి స్త్రీలుకు బయలుదేరును. మధ్య తెల్లవారుజాములోనాగును అరట మహా మృదీయులు ప్రాశ్నకలనొనర్తురు. ప్రేక్షకులగుగారిలెవరి వీర్యాటులను మూనివేసి వారిలో నాయుత్తమును కలిసికొందురు. స్త్రీలునుండి రైలులోకవపేటిక డక్కాకు కొనిపోబడును. ఈయన వైద్యులమారుకు నివాల్తాదాకవాజు హత్యిల్లాగారు డక్కాలోనున్నారు అయినయే రాజ్యాధికారి యయ్యెదరు.

కలకత్తా జనవరి 16:—కలకత్తాలోని స్త్రీలక్షణములను ప్రకాశనవాబుగారి శరణు కలకత్తాలోని స్త్రీలక్షణమును తీసికొనిపోబడినది. శరణు వెంట కలకత్తాలోని మహామృత్యుసంఘమున వెళ్లిరి. బంగార్యగవర్నరుగారును, తదితరులగు విశాపియనులు వీరిని వెల్లెస్లీహౌసులో కలిపికొనిరి. మానసియులగు లయనుగారును మరకొందరును స్త్రీలక్షణమును చూచిరి. వీరికేవలమై లుగూడ డక్కాకు తీసికొనిపోవకు చున్నది. వారియందుచాలమంది ప్రజలు నిలిచియుండిరి.

డక్కా జనవరి 17:—కలకత్తాలోని డక్కానవాబుగారి శరీరమును కలకత్తాలోని స్త్రీలక్షణమును తీసికొనిపోబడినది. శరణు వెంట కలకత్తాలోని మహామృత్యుసంఘమున వెళ్లిరి. బంగార్యగవర్నరుగారును, తదితరులగు విశాపియనులు వీరిని వెల్లెస్లీహౌసులో కలిపికొనిరి. మానసియులగు లయనుగారును మరకొందరును స్త్రీలక్షణమును చూచిరి. వీరికేవలమై లుగూడ డక్కాకు తీసికొనిపోవకు చున్నది. వారియందుచాలమంది ప్రజలు నిలిచియుండిరి.

సంకలన మారకములు.

కలకత్తా జనవరి 16:—మోహానుగరతుల విషయము నను, వ్యాపారభాగముల విషయమున తెచ్చున కారాలు యుగలేదు. వస్తునిమియము ప్రభుత్వాధికారిగారిననుగ వారం భమైనిమియము కలకత్తాలో వెలుగు మొత్తముమీద కొమ్ము తగులుతేక పూర్వస్థితియందున్నది. నాదారు తెచ్చునమంది లేక బహుపుష్టికరమైయున్నది. కాని వ్యాపార వ్యాపారము వృద్ధిపతనముకు వోస్తూగిరాక కలగవలయును. నేటిక్రింది విశ్రమములుజరిగినవి:—రాంగంజీ రాత్రి 11:30, డెల్టా జనపవారి 10:30, కొమకీపాట్ల జనపవారి 11:4, డెంగాలు మిసలేయస్ వ్యాంకి హుండిలు 17:20, 17:22:8, హుస్సే జనపవారి 10:28, గవర్న మెంటుపత్రము 10:30.

ముసలంపర బొంబుకేసు

కలకత్తా జనవరి 16:—ముసలంపరచాంగు కార్తవ్యములో ప్రాణమును నోలుపోయిన హెడ్డుకాకెవైలిలు రామ భజనసింగు ఆ ను నా తని శ క వ రీ తు మ ర ల సో మవారమునకాకు ఆవియుంచబడియున్నది. (వెనీడెకీమేజి ప్రోటోగారి యెదుట విచారణ)గానుండు బొంబుకేసు విచారణ ఇంకను ముగియకుండుటయే ఈయాపుడటకు కారణము. ఈకేసులో మేజి ప్రోటోగారి విచారణ సోమవారముతో ముగియనని చెప్పబడుచున్నది.

ముసింద్రనాథగోస్వి విడుదలకాబడుట.

కలకత్తా జనవరి 16:—తుపాకీ (వేల్చి, హైకోర్టుకులు ను, జమిందారును అగు బాబు మనోమోహనగోసుగారిని, చంపుటకు ప్రయత్నించినందులకని ముసింద్ర నాథగోసు అను దానిమీద తేబడినదావా అతిపూరు నైపుణ్ క్రిమినల్ సెక్షనులో ఆడిషన్ సెక్షన్లలోని పోలీసుగారిచే విచారించబడెను. విచారణ ముగిసెను. మధ్యమ నిర్దోషియని జారీకొందరు నేకగ్రేవముగ నభిప్రాయ మొనరిరి. న్యాయ మూర్తిగా రాయభిప్రాయము నంకరించి ముద్రయని విడుదల చేయుటకు తలచు వొనరిరి.

గంగాసాగరయాత్ర.

కలకత్తా జనవరి 16:—ఏటేలు జనవరి మాసారంభమున సాగరద్వీపమువద్ద జరుగు గంగాసాగరయాత్రయను సాంకేతిక స్నానమునాశ్శేష మియెటను ఎప్పటికలె జరిగెను. ఇండియాలో నన్ని ప్రదేశముల నుండి యా, బర్మా, సింధుకాల నుండియు కనీసము 42,50 వేలమంది యాత్రీకులు వచ్చుట మహిమ. ఈ సంవత్సరము రహస్యము 15 వేలమంది వచ్చియుండిరి. వీరిలో సుమారు 7500 మంది ఇతరుల ప్రాశస్త్యముమీద వచ్చినవారు ఇంకొకప్పుడు సంఖ్యకు తగినంతలకు కారణమేమని పోలీసువారు విచారించిరి. ఇంకను ఎన్నికొక అభిప్రాయమునుంట్రి పనిచేయు చున్నది వేలకొలది

జనుల మనములందు దృఢముగ నాటుకొని యున్నదనియు, అందువలన ప్రజల నేట లీ యుత్సవమునకు వెళ్లలేదనియు విచారణలో వెలువడినటుల తెలియవచ్చెను.

ప్రవచనమందలి తరకాలపు పంటలు.

కలకత్తా జనవరి 16:—ఇండియాలో నీ తరకాలపు చమురుగింజలపంటను గురించిన మొదటి జనరలు మెమోరాండుమును ప్రాటిక్టువైరెక్టరుగా రిప్పటికీ ప్రయోగవేసి ముగించిరి. దావలన నిక్రిందివిషయములు వెల్లడియగుచున్నవి. డెంగాలు, నీహారు, ఒరిస్సా, ఆస్సాము, సంయుక్తపరగణాలలో మాధు జిల్లాలు, దక్షిణపు జిల్లాలు, యా ప్రదేశములుతప్ప తక్కిన ప్రదేశములలో వన్నాదికములు మొత్తముమీద అచటలముగ నీ ఏర్పడినవి. వైన ప్రాంతము ప్రదేశములలో మాత్రము సెప్టెంబరు మొదలు వచ్చు ము తక్కువ యుండున, తడి తక్కువ చమురుగింజలవైరె వేలముమాత్రమే గాక, నాని యభివృద్ధిగూడ ప్రదేశాపుటకు మాగ్గమామను. ఇండియా ఆద్యంతము గణనకు తెచ్చుకొను నెడల, నుత్పల వైరు, ఆవాలవైరు, ఇవి నిరుదేశకాలమున నీవైరులు వెట్టబడిన ప్రదేశముకన్న నూటికి 14 భాగము తెచ్చునగ నీయేట వైరు వెట్టబడినటుల అంచన వేయబడు చున్నది. అవిశేషివైరుపంటతో, నిరుదేశకాలమున వైరువెట్టబడిన ప్రదేశముకన్న నూటికి 12 భాగములవంతున తక్కువ విస్తీర్ణములో నీవైరు వెట్టబడినటుల అంచన వేయబడియున్నది. విదేశములందలి చమురుగింజల పంటలగురించి తెలిసినంతవరకు ఆఫ్రికాటయియలో అవిశేషివైరువైరు నిరుదేశకన్న నూటికి యూదు భాగములవంతున తక్కువ ప్రదేశమునందు వెట్టబడినట్లు ఏర్పడుచున్నది. రషియాదేశమున నీవైరు ప్రేమైదనిగచున్నది. కాని, పరిమాణమున సామాన్యమునకంటె తక్కువగ నేర్పడుచున్నది. దిగుమతికి కడు స్వల్పముగ వుండును. రషియాదేశమందలి తరకాలపు నుత్పలపంట మామూలుపరిమాణమున తక్కువగ చున్నది. రషియాలోని వేసవినుత్పలపంట తృప్తికరముగ చున్నది. ఆదేశమందలి ఆవాలపంట గుణమునాదుక, పరిమితి యందును సంపూర్ణతృప్తి నిచ్చుచున్నది. కనెడాలో అవిశేషంట్లు నిరుదేశలో సుమునకంటె తక్కువగ చున్నటుల అంచన వేయబడుచున్నది; సంయుక్తరాష్ట్రములందు ఈవైరు నిరుదేశకన్న రహస్యము నూటి కెనిమిదిభాగములు తక్కువగ చున్నటుల అంచన వేయబడెను.

బంగారములో ఆస్తియాజర్యుల వర్తకము.

స్వామిగారి విచారణముగియుట.

అలహాబాదు జనవరి 17:—బంగారములో ఆస్తియాజర్యులదేశములనుండి జరుగునర్తకమును పడగొట్టుటకు మంచి యేర్పాటుల నాలోచించుటకై దొరతనవారు స్వామిగారిని నియోగించిరి. వీరు సంగతులన్నిటిని విచారించిరి వీరి రిపోర్టు త్వరలోనిర్దయగును.

బంగారా సహకారసభ.

కలకత్తా జనవరి 17:—బంగారములో సహకార సంఘములసభ ఫిబ్రవరి 20, 23 వ తేదీలను జరుగును. సభను కార్మికేు ప్రభువుగా దువకమించుచును. సభను వెల్లుగారగ్రాస వాధిభవ్యమున వహించుచును.

మేజరు జెల్లుగారు.

మృత్యుయాఖమునుండి బయటపడుట.

కలకత్తా జనవరి 17:—ఇంగ్లీషుమును పత్రికకెల్లు తెలియుచున్నది:—మింట్లో ప్రభువుగారు మనదేశమునకు రాజప్రతినిధిగ నుండిన కాలములో మేరు దుష్టత జెల్లుగారు అను చరవ్యములో నొకరుగనుండిరి. వీరుగణరంగమున మృత్యుముఖమునుండి బయటపడిరి. తుపాకీ రవ్వయొకటి వీరిదవరకు కొట్టుకొని గొంగులోనుండి అవతలకు పోయినది. వీరికి చాల నయమయినదట.

అలహాబాదు

మిర్రాటులోని సార్ధనా సమాఘలు.

అలహాబాదు, జనవరి 16:—మిర్రాటుజిల్లాలో సార్ధనా ర్మికానావనణముననున్న సమావ లిప్పుడు సార్ధనాలోని కాళిలిక్కునుతగురువుల యామూస్యముక్రిందవున్నది. ప్రభుత్వమువారు సంరక్షించవలసిన ప్రాంతపుకట్టడముల కాసనముక్రింది కట్టడములలో వీరినిగూడ చేర్చుటకు నొకతనము వాద్యమించిరి.

విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి సర్ జేమ్స్ మెన్సన్ గారి భావము.

సంయుక్తరాష్ట్రములలోని విద్యావ్యాపనమునుగూర్చి న రిపోర్టు వ్రాయబడిన తీర్మానమునందు సర్ జేమ్స్ మెన్సన్ గారిట్లున్నదివిరి. ప్రస్తుతమున్న కర్ణాటకావలయును కర్ణాటకావలయును తామెసంగవలసినదాని నొసంగుచుండ జాలవు. ఇకముందు మరికొన్ని నూతన కళాశాలలుగూడ నిర్మింపవలసిన యావశ్యకతకలిగినను కలుగవచ్చును. ప్రస్తుత ముందున్నవానిని చక్కగా నుపయోగించుటయే కాలానుగుణ్య మగును. కళాశాలలన్నిటిలో విద్యార్థుల సంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. కాన వారు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థుల హాస్టలును బడయజాలరు. ప్రస్తుతము కళాశాలలో నందు కొన్నితరగతులనున్నతపోతకాలం దుందుట యుద్ధ యానకులమని తోచుచున్నది. ఈదేశమున స్థిరపడిన విదేశీయుల (యూరోపియనులు మున్నగువారు) విద్యావిషయ మునగూడ వారిసంఖ్య యూరోపియను పాఠశాలలలో 4560 నుండి 5000 కంటెను హెచ్చినది. విశ్వవిద్యాలయ విద్య నభ్యసించువారిసంఖ్య చాల హెచ్చుగా కనబడుచున్నది. ఉన్నత విద్యాభ్యాసముల నీసంఘమువారు కనికెట్లిన నూచనలు కలవు. సిద్ధాసంఘమువారి నూచనలగీత ముగినినది. కొన్ని నూచనలు భారతీయమున నిలుపబడవలసియున్నవి. హైస్కూలులలోను బడులు కేంద్రీకృత పాఠకపరీక్షల నేర్పరుచుటకు నిశ్చయింప బడినది. అనాధశరణాలయములకొరకు భవనము ప్రత్యేకింపబడి నది. ఇండియాదొరతనమువారు 80 వేల రూప్యములవిరాళము నొసంగుటతో నుపాధ్యాయుల జీతములలోగూడ కొంత యభివృద్ధి కలిగించుట కవకాశము కలుగును.

మహమ్మదీయులు-యద్ధము.
సర్ జేమ్స్ మెన్సన్ గారి ప్రసంగము.

అలహాబాదు జనవరి 17:-జిల్లా మహమ్మదీయసంఘ మువారు ఘోషిస్తున్నారద సర్ జేమ్స్ మెన్సన్ గారి సన్మాన పత్రకము ఆర్పించి. దీనికి మెన్సన్ గారు సమాధానమిచ్చుచు, యద్ధముగురించి యాదేశములోని ప్రతిమహమ్మదీయునకు యెట్టిభావమునుండో అట్టిభావమేయున్నది. నా భర్త్యమును నేను బాగుగ గ్రహించి, నెరవేర్చుటకంటె నెరుకొకలేదు. ఆంగ్లేయరాజ్యపరిపాలకుడగు ననుకను యేమివచ్చినను, యెట్టి చిక్కులున్నను, రాజభక్తికలిగియుండుట నావిధియైయున్నది. ఈవిషయమున నామతగ్రంథములుకూడ నిట్లే నుడువుచున్నవి. నామతవిషయముల కభ్యంతరము కలుగజేయకుండినంతకాలము ప్రభుత్వ క్షితియుండుట నావిధియైయున్నది. హిందూదేశ ములోని మహమ్మదీయులయొక్క యభిప్రాయమిట్లుండునని నామతప్రాముఖ్యము. మిథ్యార్థమును మిథ్య వెంటనే నెరవేర్చి నందునకై మేమెంతయు గౌరవించుచునేయున్నాము.మిమ్ము ను, మిమనోభావములను బాగుగ యెరిగినమేము, విరోధాదేశ మందు కలిగిన సందర్భములలో నీటియందుమేము చాలసాను భూతిని కనుపరచుచున్నాము.మహమ్మదీయులకంటె ప్రపంచ మందు మరేమతస్థులకును అంతద్వేషముగ మతసంబంధములేదు. టర్కీవారు మాత్రమేతమతో చేరినందునకు మిథ్య విచారము కలుగకమానదు. ఇట్టి దురవస్థకలుగకుండ ఆంగ్లేయులెంతయో ప్రయత్నించిరి. టర్కీలో చాలమంది ప్రజలును, టర్కీనేన కూడను యద్ధమునకుదిగుటకు వ్యతిరేకముగనే యున్నారు. జర్మనీతో కలియుట టర్కీవారి స్వనాశకముకంటె వేరుకాదు. ఈసంగతులన్నిటిని మిథ్య గ్రహించుదురనుకొనడము, మిథ్యో సమానమతస్థులగు టర్కీవారిదుష్పత్తినిగురించియు, అపదను గురించియు, మిథ్యలైన ఆంగ్లేయసమ సందర్భమున ఆంగ్లేయులు సానుభూతిని కనుపరచుచున్నారని నేను మిథ్య తెలియజేయుచున్నాను.

అగ్రాలో విద్యుచ్ఛక్తి.

అగ్రాలో విద్యుచ్ఛక్తి సమకూర్చుటకు క్రాంప్టన్ వ్యక్తసంఘమువారికి సంయుక్తరాష్ట్రముల రెవెన్యేంటు కలర్నరుగారు వైసెస్సు నొసంగిరి.

లాహోరు
పంజాబులోని శత్రుదేశములవారి కంపెనీలు కర్తవ్యాలను నియమింపబడుట
లాహోరు జనవరి 16:- జాయింటు సాకు కంపెనీల అగ్రిమెంటు రిజిస్ట్రారు లిస్సుడెను గారు పంజాబులోని శత్రు దేశములవారి కంపెనీలకు కర్తవ్యాలను నియమింప బడిరి.

లక్నో.
లక్నో అలహాబాదు పట్టణములు.
విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ.
లక్నో జనవరి 16:- లక్నో, అలహాబాదు పట్టణము లకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయచేయు నిమిత్తము క్రాంపుటను కంపెనీవారును వారిమేనేజింగుయేజింట్లగు, మార్జిను కంపెనీ వారును, కలిసి ఒక లిమిటెడ్డు కంపెనీని యేర్పాటు చేయు చున్నారు. ఈసందర్భమున క్రాంపుటను కంపెనీవారు భాగ ములకు దరఖాస్తులను వెట్టుకొను వారికొరకు పాఠములను సాదరుచేసిరి. ఈ యేర్పాటులను స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. మూలధనము 15 లక్షల కులసియున్నది. 7 సంవత్సరములవరకు వెట్టుబడి సామ్యమిద నూటికి 4 1/2 రూపాయల వడ్డీని మునిసిపాలిటీలవారు గ్యారంటీచేయుదురు. వెట్టుబడిమీద నూటికి 8 రూపాయలు గిట్టవచ్చును.

డిల్లీ.
ఒమను సుల్తానుగారి ముఖ్యపట్టణముగు మస్జిదునగరమును మట్టడించుట.
డిల్లీ-జనవరి 16:- అధికారలిట్లు ప్రకటించిరి. ఒక సంవత్సరమునుండి ఒమనులోని కొందరు అరబ్బుల తెగలవారు సుల్తానుగారి ముఖ్యపట్టణముగు మస్జిదును మట్టడించెదమని యెడలించుచుండిరి. చివరకు జనవరి 11 వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు మస్జిదు పట్టణమును కావలిగాచుచున్న భటులవై నారబులు వచ్చిపడిరి. మరునాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటవర కును పోరుజరిగెను. అరబ్బులు సుమారు 3 వేలమంది యుం దునని యుహింపబడినది. 1 గంట యగుసరికి వారిలో చని పోయినవారును గాయములు తగిలిన వారును 500 మంది తేలిరి. తక్కిన వారందరును పారిపోయిరి. ప్రస్తుతమున్న సుల్తాను గారికి మతరాజకీయాధికారములు రెండునుగూడ లేకుండ చేయవలయు నను తలంపుతో నొకడు ఇజబిన్ను పాలే నాయకుడనని పేరు వెట్టుకొని యీ విప్లవకారులను నడిపించెను. ఆ నాయకునికి గాయములు తగిలెనని తెలియుచున్నది. కావలిభటులు సన్నీల నుపయోగించిరి. ఒక ఆంగ్లవైద్యకొద్దోగిని 14 గురు నైనికు లకును గాయములు తగిలినవి. 6 గురు నైనికులు హతులైరి.

హైదరాబాదు.
43 వ పట్టిక
డిల్లీ, జనవరి 16:- పరాసు తెలియము, ఈ దేశముల నుండి వచ్చిన 49 వ పట్టికలో నీక్రింది యుద్ధగోళములపేర్లు గలవు. 51-వ పట్టికనైజీల్సు | తెప్పి నెంటు డి. తెయ్క బ్రెడ్డు గారు, తమగాయములు కొంచెము గుణమయి, మరల పనిలో ప్రవేశించిరి. ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసు కెప్టెను ఎం. ఆర్. సి. మ్యాక్ వాటర్సన్.
ఇండియన్ పేవర్ కరెన్సీ డిట్రరువు
డిల్లీ, జనవరి 16:- ప్రతి విషయమై జరిగినమహాసభ యందలి తీర్మానములో 22 వ సెక్షన్ నందలి 140 మిలియన్లు (1400 లక్షలు) అనుటకు మారుగా 200 మిలియన్లు (2000 లక్షలు) అనివాసి ఇండెయ్క పేవర్ కరెన్సీ అప్రమ సవరించుచు నేటిదినము ఇండియాగెజెట్ ఎక్స్ ప్రెస్లో నెలలో నొక్కయవ పట్టిక ప్రకటించబడెను.

రాజప్రతినిధికివచ్చిన యద్ధవార్తలు.
పడమటి రంగము.
డిల్లీ జనవరి 17:- ఈక్రింది తంత్రివార్త నేటు సెక్రటరీ గారి నుండి జనవరి 15 తేదీనీ శ్రీ వైసరాయిగారికి వచ్చెను:- ఫ్రెంచివారి సేనామధ్యమున సాయుస్సాన్ను కుత్తరమునను ఆంగ్లేయమునను కలహము గాఢముగజరుగుచున్నది. ఒక్కచో ఫ్రెంచివారు జర్మనీవారికి లొంగిపోయిరి. ఫ్రెంచి వారు జనవరి 6 తేదీనీ సాయుస్సాన్నుకు 182 మైళ్ళ దూర ములో నున్న యొక గుట్టును స్వాధీనపరచుకొనిరి. జర్మనీ వారి కందకములలో మూడువరుసలను బటుకొని మూడుసారులు జర్మనీవారు తమవైబడినపుడు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి. గత సోమవారమునాడు జర్మనీ వారివచ్చికి నైనికుల బంపి గుట్టవై తీవ్రముగ బడిరి. మంగళవారమునాడు ఫ్రెంచివారు కొద్దిగ వెనుకకు జోవలవినవారైరి. నది పొంగుటతో తమ రాకపోకలకు భంగము కలుగునని క్రానీమెన్సీలికు మధ్య ఎయినదికి, దక్షిణమున విడియవలసినవారైరి. నదియు త్రరపు గట్టునందు వీరి కొకకంటెనముగ కలదు. కలహము, జరుగు నపుడు జర్మనీచక్రవర్తిగా రుండిరి.

జర్మనులస్థానమును ఆంగ్లేయులు పట్టుకొనుట.
ఆంగ్లేయులు జర్మనులతో దిక్కుముగ పోరాడి లాభా న్నేదగ్గర జర్మనులస్థానమును పట్టుకొనిరి.
జర్మను సేనలకు సాహాయ్యము.
యద్ధపు సీతగుతులను స్వయముగ చూచిన ఆంగ్లేయ వైనికకార్యాలయమునం దొక రిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:- జర్మను సేనకు సాహాయ్యముచేయుటకై సంపదకుచున్న కల సామర్థ్యమునందు చాల వ్యత్యాసము కనుపడుచున్నది. లాండువేరు పటాలమునుగురించి చాల గొప్పగ చెప్పుచున్నా రు. లాండుప్రముపటాలములలోని వైనికులు సామాన్యలు. సేనాముఖమునకు వెనుకనుండి, వైనికులకు సాహాయ్యమునకొంత కాలముక్రిందట 18 సంవత్సరములవారిని పంపించిరి.
తూర్పుప్రవ్య యద్ధము.
విస్సులానది దిగువభాగమునకు ఉత్తరముగ రష్యను సేనలు ముందుకువెళ్లి, సీర్సె అనుపట్టణమును పట్టుకొనిరి. ఇవి భారతకోటకు తూర్పుభాగమున 45 మైళ్ళదూరములో నున్న పోలండులోని రష్యనుల స్థానములు
పోలండులో రాష్ట్రానదియొద్దనున్న రష్యను సేనలున్న స్థానములను టియమ్సుపత్రికవిలేజుకుడు చూచివచ్చి యిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:- ఇక్కడి కందకములు దిట్టముగను లోతుగను నున్నవి. వీనిని బాగా ఆలోచించి త్రవ్వెరి ఒక కందకమునకును, మరియొక కందకమునకును మార్గము లేర్ప రుపబడినవి. వీనిలో సోల్దరు సుఖముగ నున్నారు. వీరిమీద మంచు మొదలగునవి పడకుండ వైన కప్పు మున్నగు, నా భవము లేర్పాటు చేయబడి యున్నది. వీరికి మంచుచుట్టులును, ఆహారమును కలపబడుచున్నది.
యద్ధముగురించి ఫ్రెంచిదేశీయుని అభిప్రాయము.
ఫ్రెంచివారి రాజ్యాంగ సభాభ్యుత్థులు యద్ధము గురించి యిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:- ఆంగ్లేయ పరాసు రుష్యాదేశములు కాంతభావముతోను పట్టుదలతోను యద్ధము చేయుచుండుట నుగుణము. న్యాయమార్గా నవద్దట కా మెప్పుడు సహాయకారిగ నుండును. తరుణమింకను ఆసన్నము కాలేదు. జర్మనీ ఆస్ట్రీయా దేశములు తమ సర్వకృత్తులను యద్ధమునకై వినియోగించుచున్నవి. కాని రుష్యా ఆంగ్లదేశము లట్లు చేసియుండలేదు.

సిరియా.
సిరియ ఉత్తరసముద్రతీరమున బోర్సు.
అలహాబాదు జనవరి 16:- కెయిరోనుండి డిసెంబరు 24 తేదీ నొకవిలేజుకు పంపినరుప్రిక కిటుల నొకతేఖవాసెను. తూర్పురంగమునుండి సమాచార మింకను తెలియలేదు. సిసె యిలో చాలనెమ్మడిగానున్నది. శత్రువులకొరకు విమానములు వెతికినవిగాని వారిబాడకనబడలేదు. యద్ధరంగముసిరియాకును అసియా మైనరుకును మార్పబడునని తెలియుచున్నది. ఆలె గ్లాండ్రెట్టావద్ద నొకయద్ధవాక ఫిరంగులను కాల్చుచున్నదని క్రిస్తునుపండుగాడు సాయంతన మధికారులు ప్రకటించిరి. అస్సానీ నుండి బయలుదేరు బాడ్గాడురయిల్వేకు కాలుగా వాయునుండి అలెగ్జాండ్రెట్టాకు పోవు యిసుప వారిని మొదట నా యద్ధవా వ ధ్వంసము చేసినది. పిమ్మట అలెగ్జాండ్రెట్టాలో నున్న యద్ధసామగ్రిల నన్నిటి నప్పగించ వలయునని యి చటి వైకోవోగ్గి కంత్తవార్త నంపెను. అతడంగీకరింపనని వార్తనంపెను. ఇంకేమైన మండగ ములు జరిగెనా అద్దీపములో నిర్బంధింపబడిన యూరోపుదేశీ యుల నందరిని చంపివేసెదమని తురుష్కాస్ట్రోగులు తెలియ పరిచిరి. ఆందులకు 24 గంటల గడువు నిచ్చుచు సయినికోవో గులు గాని యూరోపీయులను హత్యచేసినచో నందుకు త్తర వాడులగు తురుష్కాదోగులను కనికరమినుమింతయును చూ పక శిక్షించెదనని మరల యద్ధనాకాధికారి తెలియపరిచెను. ఈగడువుయుగియుటకు మున్నె వైఇనుపవారిని పూర్తిగా ధ్వం సము చేయుటకు యద్ధనాకాలోని వారిని కొందరిని నాకాధికారి పంపెను. తురుష్కా తెదిర్చిరి గాని నాకా సంబంధము లేయ నులో నొక వంతును దొర్తకుట ఉత్తరదేశము 4 మైళ్ళదూర మునందున్న మరియొక వంతును గూడ ధ్వంసముచేయగలిగిరి. 24 గంటలను ముగియనున్న వసు సంతలో నలెగ్జాండ్రెట్టాలో నున్న యద్ధసామగ్రిలను యిసుపదారి సామగ్రిలను ధ్వంస ముచేసెద సనియును ఫిరంగులనుకాల్చవద్దనియును నచటి తురుష్క సేనానియగు డెజములపాషా నాకాధికారికి తెలియపర చెను. అట్లుచేయుటకు వలసిన మూలసాధనముల నతడా నాకాధికారికద్దనుండి బడలు పుచ్చుకొనవలసినచ్చెను. ఇటీవల ఆసన్నాద్రతరమున కనబడు యద్ధసామగ్రిలనున్నటిని ధ్వంస ముచేయుచు నాయద్ధనాకావిహరించునని తెలియుచున్నది.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

(REUTERS AGENCY.)

BRITAIN.

Death of an Arctic Explorer.

LONDON, January 16.
The death is announced of Sir George Nares.

The Exchange Between Britain and America.

LONDON, January 16.
It is announced after consultation between Mr. Lloyd George and London Bankers that in as much as exchange between Britain and America is now substantially normal no definite action is at present required for adjustment of exchange on lines of the scheme arranged in America by Sir George Paish representing the British treasury but should circumstances arise causing unreasonable gold export in either country Bankers' committees will be appointed both in America and England to deal with the situation.

Bishop of Tinnevely's Stipend.

LONDON, January 18.
The Society for the Propagation of the Gospel has guaranteed three hundred annually towards the stipend of the new Bishop of Tinnevely, who has not yet been appointed.

Non-Coms Awarded.

LONDON, January 17.
The "London Gazette" announces that 187 Non-commissioned officers and men of all arms have been awarded the Distinguished Conduct Medal, mostly for conspicuous gallantry, sometimes for consistent gallantry in face of heavy fire, saving the guns of wounded, retaking or saving trenches, etc. Many belong to the Engineers, Medicals and Guards.

The Falkland Engagement.

A Woman's Letter.

LONDON, January 17.
The "Daily Mail" publishes an interesting letter from a woman resident of the Falkland Isles describing the anxiety prior to the battle. She says that a wireless message warned the Isles of the possible advent of the Germans, and therefore the women were sent into the interior and the Governor's papers and codes were buried every night. There was great excitement on the fourth day when the ringing of Church bells announced the sighting of a warship. The volunteers paraded, but the warship was the "Canopus", which arrived at full speed, cleared for action and with guns trained, expecting to meet the Germans. Big ships arrived on December 12th. Unexpectedly the Germans appeared next morning. A flag lieutenant in pyjamas informed Admiral Sturdee, who was shaving. He replied: "You had better get dressed." The Germans might have been despatched more quickly, only Admiral Sturdee ordered his men to have their usual dinner at noon and time for smoke afterwards.

Unpublished Letters.

Regarding British Bravery.

LONDON, January 18.
Unpublished orders of the local Commanders of Troops brought to England by wounded men throw light upon the gallant performances of different regiments. General Allenby commanding the Cavalry Corps, writes:—Brigadier General Shaw gives thanks for the help given during the past forty-eight hours by the Scottish Borderers, Yorkshire Light Infantry, Northumberland Fusiliers and Lincolns, whom you so kindly sent to our aid. Their arrival at a critical time saved the situation. I fear they have suffered loss, but they fought brilliantly, and I am deeply indebted to them. General Capper pays a tribute to the discipline of the Second Battalion of the Border Regiment, which held the trenches at Ypres under a merciless shell fire for three days and nights and maintained their ground until the arrival of reinforcements, although many trenches were blown in.

A Labour Leader.

Favours the War.

LONDON, January 18.
Speaking in London, Mr. Henderson, Labour leader said that before the war he desired neutrality, but after the invasion of Belgium Great Britain was bound by solemn obligation to protect the weak from strong brutality. Young men should be given every opportunity to assist the great cause.

Egyptian Officers Honoured.

LONDON, January 17.
The London "Gazette" announces that the K. C. M. G. has been bestowed on Mr. Graham, adviser to the Egyptian Ministry of the Interior, and Mr. Cheetham, acting High Commissioner.

Earl Roberts Estate.

LONDON, January 17.
Earl Roberts left 77,301 pound unsettled property, practically everything going to his wife and daughters, including the hundred thousand granted to him for service in South Africa with the contingent reversion of the latter for Army charities.

Labour Employment Active in Britain.

LONDON, January 17.
The Board of Trade's Labour Gazette records the remarkable fact that employment which usually shows decline in December was more active than in November. Several industries reported shortage of male labour, and employment was good generally compared with 1913.

FRANCE.

French Parliament.

Confident Speeches by Presidents.

LONDON, January 15.
PARIS.—At the opening of the business proceedings of the French Parliament speeches breathing confidence in victory were delivered by the Presidents of the Senate and the Chamber. M. Dubost in the Senate denounced Germany, who intoxicated with the most menacing imperial dream, was now rushing to carnage and incendiarism. The struggle should terminate in annihilation without mercy of ancient despotisms monstrously resuscitated.

Chambers First Duty.

M. Deschanel in the Chamber said that the first duty of the Chamber was to help the Government to drive the enemy from France, liberate Belgium, and restore Alsace-Lorraine to France. Time is on the side of right in this protracted struggle. The dual alliance has made its maximum effort, but the Triple Entente has not yet done so.

"Only Cannon Should Speak."

Senator De La Have moved the postponement of all discussion, as only cannon should speak at present.

Position at Soissons.

Explanation of Recent Fighting.

LONDON, January 15.
The bare statement of the facts regarding the fighting north of Soissons is somewhat misleading since the operations really leave the position practically where it was a fortnight ago. The positions which the French troops have lost being those captured on January eighth and ninth. There is no question of breaking the Allied line. French troops hold the line of bridge heads across the river.

French Prisoners at Soissons.

LONDON, January 16.
PARIS.—The number of French prisoners captured at Soissons by Germans does not exceed a thousand. There is nothing fresh to report.

Street Lighting in Paris.

The police in Paris have ordered general diminution of lights in order to baffla possible raid by airmen.

French Socialists on the War.

A meeting of the French socialist party have declared in favour of a continuation of the war until the victory of the allies is complete.

Severe Punishment for Espionage.

Two Germans have been sentenced to imprisonment for life at the Casablanca for espionage.

Paris Bulletin.

LONDON, January 16.
PARIS.—The communique says:—Artillery engagements have occurred at Neuport and Ypres. The enemy at Notre Dame de Lorette retook a portion of their lost trenches. Our progress has continued at Blang. We repulsed a violent attack westward of La Boisselle. Our artillery achieved appreciable results at Soissons and Rheims. We dispersed a regiment which was assembling, caused the explosion of one of the enemy's batteries and demolished one of their works. The Germans fiercely bombarded Fontaine Madame. A somewhat stubborn attack against our trenches at Elrely failed completely. The Germans were forced to evacuate a crest northward of Clemery and eastward of Pontamousson. There have been artillery actions along the entire front in Vosges. There is no change in the position in Alsace.

French Communique.

LONDON, January 17.
The Paris communique says:—We captured another trench near Perthes and a wood three hundred yards beyond our lines north of Beau Sejour.

La Basse Abandoned.

LONDON, January 17.
PARIS.—A message to the "Matin" from Saint Omer says that, according to trustworthy information, the Germans have abandoned La Basse, where their position had become untenable under the converging fire of the Allied artillery. It is also persistently reported that the French have pushed forward towards an important strategic point between Lille and La Basse.

TELEGRAMS.

RUSSIA.

Russian Preparations for Counter-Attack.

LONDON, January 15.
After a lull over Christmas and the New Year, the Russians are preparing to deliver a strong counter-attack, and are increasing their forces by eight-hundred thousand strong and vigorous troops.

Destitute Armenians' Flight.

Eighty-thousand destitute Armenians' fleeing from the Turks have already arrived in Russian territory.

Russian Communique.

LONDON, January 16.
PETROGRAD.—A Communique says that Russians on the right bank of the Lower Vistula continue to drive back the German cavalry supported by small infantry units towards Thorn which is some forty miles westward. The Enemy tried to occupy the fords of River Krawa but failed and continued to retreat northward. German attack in the region of Lotzen has been defeated with heavy losses. Elsewhere the enemy made insignificant and abortive attacks.

French Honour to the Russian Generals.

LONDON, January 16.
PETROGRAD.—It is officially stated that the fighting at Karaugan continues in favour of the Russians who have captured many more officers than ment. The French Government has conferred the military medal on the Emperor Nicholas and a Legion of Honour on several Russian Generals.

A Russian Communique.

LONDON, January 17.
PETROGRAD.—The communique says:—Comparative calm prevails on all fronts. All German efforts have been fruitless. It has been established that the Germans in some places have misused the white flag. A German official communique concluded on Friday with the addition: "This is the truth". It is emphasised that no first class Power has ever been reduced to making such an appeal.

Russian New Year Greetings.

LONDON, January 17.
On the Occasion of the Russian New Year Earl Kitchener and Grand Duke Nicholas have exchanged cordial telegrams wishing success to the valiant allies.

Turkish Army Smashed.

80 Vessels Sunk.

LONDON, January 18.
PARIS.—A message from Petrograd says that the Russians have smashed the Eleventh Turkish Army Corps.

The Russian fleet in the Black Sea, the message adds has sunk eighty sailing vessels conveying reinforcements for the Turkish Army in Anatolia. The Russians have also been successful in driving the Turks from the region beyond Chorok.

German Treatment of Russians.

An Appalling Report.

LONDON, January 15.
The Russian Foreign Office has issued an appalling report on the subjects of the treatment of Russian subjects in Germany at the beginning of the war. A Russian Senator was stripped naked and thrown into prison with criminals. Russian tourists were huddled into uncleaned cattle trucks, stables, and pigsties. Women and children, who have been ill, were hurried through the streets and many fell from exhaustion. The Russians were often deprived of food and water for days.

On one occasion sixty Russians including twenty-five women were allowed to leave their railway carriages only once in seventy hours. The ill-treatment caused a number of deaths and mental derangements.

Russian New Year.

Cordial Reception of British Greetings.

LONDON, January 15.
The Russian Press is gratified at the New Year's wishes from prominent English personages and declares that Russia and Britain have been drawn together by the magnet of fate. The long mutual lack of confidence has vanished, and the foggy isles of Britain have become for Russia, isles of the Sun.

Russia's Wonderful Recovery.

Trade Approaching Normal.

LONDON, January 15.
PETROGRAD.—The Minister of Finance in a statement accompanying the budget strikingly illustrated Russia's powers of recuperation after the upset caused by the war. Goods traffic on the railways and trade generally are gradually approaching normal. The famous fair at Nijni Novgorod had shown satisfactory results.

Good Effect of Spirits Prohibition.

The disturbance of the labour market has been remarkably small. This is largely due to the increased productivity of workers owing to the abolition of the sale of spirits, compensating for the loss of men called to the colours.

TELEGRAMS.

The New Year Fighting Conditions in East Prussia.

LAHORE, January 16.

The "Civil and Military Gazette" cables:—London 15th Jan. Russian and German reports combined indicate a resumption of fighting at Sierpe, 22 miles due north of Plock, at Nazzanow midway between Sierpe and Mlawka, at Rosog in east Prussia, 20 miles, all forest, from Jonaneshburg, and at points east of Lotzen, and south east of Gumbinnen.

The Frozen Lakes of East Prussia.

The "Morning Post's" correspondent at Petrograd deduces that Port Boyen protecting the passage of the lakes at Lotzen has been turned while German launches on the lakes now described as ice-breakers cannot prevent the freezing of hitherto dangerous marshes. (Censored.)

TURKEY.

Operations on the North Syrian Coast.

ALLAHABAD, January 16.

The "Pioneer's" Cairo correspondent gives the following account of developments in Syria in his letter dated 28th December:—There is still no news from the Eastern frontier. All is quiet in Sinai, and the aeroplanes search in vain for signs of the enemy. It would appear that the centre of interest will be moved over to Syria and Southern Asia Minor, for a communique published on Christmas eve states that a warship has been bombarding the coast near Alexandretta. The warship first of all destroyed part of the line running from Bayas to Alexandretta a branch line of the Baghdad railway which leaves the main line at Osmani, and then sent an ultimatum to the commandant at Alexandretta to hand over all military stores at once. An unfavourable answer was received. In fact the Ottoman authorities stated that if any further damage was done the Europeans detained in the Island would be killed. To this the Commander replied granting a delay of 24 hours for acquiescence in the conditions of the ultimatum, adding that harm done to European non-combatants would be visited on the officials responsible, to whom no quarter would be shown. Before the period expired it was noticed that the line had not been sufficiently destroyed, and so a landing party was sent ashore to complete the work. Some resistance was encountered, but the party succeeded in destroying a bridge at Bayas, and another at Dourtat, four miles to the north. Just before the expiration of the 24 hours Djemal Pasha who was in command of the Turkish forces in Syria agreed to destroy all war and railway materials at Alexandretta and escape the threatened bombardment. But the irony of fate was such that he had to borrow explosives from the warship to do the work. It is believed that the warship will gradually work down the coast destroying war material wherever it is found.

Turkish Atrocities.

LONDON, January 17.

TEHERAN.—It is reported that the Turks have shot the Persian Governors of Subulak and Maragha in the province of Azerbaijan and have likewise burned to death one Armenian and two Russian subjects.

ITALY.

The Earthquake in Italy.

LONDON, January 15.

ROME.—King Victor Emmanuel, who has visited the scenes of all the earthquakes during his time, declares that this surpasses all, even that of Messina, as only 5 per cent of the population of Avezzano are alive, while at Messina 30 per cent were alive. The violence of the earthquake is unprecedented.

Russian Condolences to Italy.

LONDON, January 16.

The Government has telegraphed its sincerest condolences on the earthquake in Italy.

Terrible Nature of the Earthquake.

LONDON, January 16.

ROME.—No organisation can possibly cope with the rescue work in connection with the earthquake. Suffering is worse than anything described in Dante. Voices have been heard in ruins. Poles have been erected to mark spots hoping that rescuers will be able to return to rescue but it is impossible to excavate in time. Many persons have been found asphyxiated in dust but others have been found petrified by cold. Fires are breaking out, thus adding to the terrors. Water is insufficient to extinguish the fires.

JAPAN.

Insurance for Cargoes.

LONDON, January 17.

The "Nippon Yusen Kaisha" announces a Japanese Government insurance scheme for cargoes to Japan and intermediate ports at the following rates:—Middlesbrough to Colombo and beyond, ten shillings per cent; London to Colombo and beyond, seven shillings per cent; Marseilles to Colombo and beyond three shillings per cent.

GERMANY.

Copper Shortage in Germany.

A Frantic Search.

LONDON, January 15.

The Germans are frantically searching for copper. They have removed the famous copper group "The Way of the Cross" from Turnhout, and the bronze gates from Antwerp station. Electric wires have been consigned wholesale.

Siege of Cracow Anticipated.

LONDON, January 15.

The art treasures of Cracow are being removed to Dresden in anticipation of a siege.

Shortage of Petroleum.

LONDON, January 18.

The shortage of petroleum in Germany is serious and has necessitated a proclamation by the Ministry of Commerce exhorting the population not to use petroleum in other illuminations are available.

German Socialists Against the War.

LONDON, January 17.

AMSTERDAM.—The Socialist leader Herr Liebknecht has informed the leaders of the International Socialist Union that the anti war movement among German Socialists is growing. He added the Socialist Unions in Germany have almost without exception declared against the war.

HOLLAND.

The Stock Exchange in Amsterdam.

LONDON, January 16.

THE HAGUE.—It is officially announced that the stock exchange in Amsterdam will open on February 9th.

EGYPT.

Egypt's Progress.

New Sultan's Views.

ALLAHABAD, January 16.

The "Pioneers" Cairo correspondent writes on the 28th December, giving an account of an interview with the Sultan by the special correspondent of the "Times." His Highness expressed his firm belief that a brilliant future lay in store for Egypt and that as soon as the present war is over, this country will become the active centre of moral and material progress.

UNITED STATES.

Warning to General Carranza.

LONDON, January 16.

Britain and United States have made strong protests to General Carranza against the threatened confiscation of the oil supplies of Tampico warning him that confiscation will entail serious consequences.

America's Unpreparedness for War.

LONDON, January 16.

WASHINGTON.—Senator Lodge in the Senate eloquently advocated the appointment of a committee to investigate the question of America's unpreparedness for war arguing against the parrot cry that preparedness means war.

The American Defences.

LONDON, January 16.

WASHINGTON.—The House of Representatives has passed a resolution calling on Mr. Garrison the War Secretary, to furnish information regarding the strength of the coast defences as to whether they have guns larger than twelve inches and whether the latest type of battleships carry guns outranging the American defences by four miles.

The 'Dacia'.

War Risk Bureau Refuses to Insure.

LONDON, January 18.

The American Government War Risk Bureau has refused to insure the "Dacia," the sailing of which will probably be postponed in view of the absence of agreement with England, as her capture is inevitable.

Steamer Detained.

LONDON, January 18.

VANCOUVER.—The Japanese Steamer "Mexico" and the American Steamer "Governor" have been detained on a charge that part of their cargoes are contraband.

Transfer of 'Dacia'.

An Unfortunate Step.

LONDON, January 17.

NEW YORK.—The "Journal of Commerce" says that American interests have secured options on three Hamburg-American liners in order to use them for cotton trade with Bremen. This will accentuate the whole matter of the transfer of vessels raised by the purchase of the "Dacia" by a German American.

A Washington telegram to-night says that the Government is endeavouring to arrange with Britain for the immediate despatch of the "Dacia" to Rotterdam with a cargo of cotton on the basis of its being a temporary voyage. The Government's solicitor has explained that contracts of American growers to deliver cotton to Bremen firms will be lost unless it is allowed to proceed immediately. There is a widespread feeling that the transfer of the "Dacia" is an unfortunate step.

COLONIES.

The South African Rebellion.

LONDON, January 16.

PRETORIA.—The Union forces have occupied Swakopmund, having only three casualties.

GREECE.

Greece in Favour of Britain.

LONDON, January 18.

The Greek Minister in London, speaking of the Greek attitude to the war, said that Greece was absolutely devoted to the cause of England, which she believed to be inspired by a desire to promote the good of the world and maintain the freedom of smaller nations.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 18.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 18th January:—

The Germans claim as a result of the recent operations near Soissons but it appears to be only a decided check to the recent French offensive. They have been forced back over a front of about three miles to the line held before assuming the offensive a fortnight ago, but they are in no way broken and yesterday's communique states after first losing they took the village St. Paul situated north of Aisne about a mile northeast of Soissons near Perthes. Nothing important occurred near Arras. The Zouaves by a brilliant charge carried the enemy's position near Arras-Lille Road. In Vosges the Germans were driven back south of Senones. The Russians continue to advance north of the Vistula and occupied the fords on river Skirna a few miles west of Sierpe. A communique also mentions the repulse of insignificant attacks on advanced posts in Lotzen district. The Russians apparently hold the northern side of the Carpathian Passes but winter retards a fresh advance into Hungary. They are apparently receiving very great reinforcements. In the Caucasus the battle in the neighbourhood of Kara Vigan is still raging and the Turks evidently reinforced from Erzerum are stoutly resisting the Russian advance but the pursuit of defeated Turkish troops continues from the river Olty and the Turks are being successfully moved from the region beyond the Chorok.

Mr. Gustave Horve replying to the allegations that France is left to support the weight of war alone writes in a Paris paper "Guerre Sociale" that there are six armies, each of two army corps To find and even train men is nothing but to officer and equip while keeping General French's army in ammunition, while working for the Belgium army that has lost all arsenals revictualling centres, and for the French army that has lost its chief industrial districts is a grand task which England alone is capable.

An Attack on Muscat.

DELHI, January 16.

A Communique States:—For over a year certain Arab tribes in Oman had been threatening the Sultan's capital of Muscat. The long expected attack was delivered at 2 A.M., on January 11th, when the tribesmen advanced against the line of piquets by which Muscat is protected. The fighting continued till 1 P.M., when the enemy withdrew having lost 500 killed and wounded, out of a force estimated to number 3000. The rebel forces were led by an Isabinsaleh chief, a self-styled man, who seeks to oust the present Sultan from the religious and temporal lordship of Oman. He is reported to have been wounded. The piquet line was held by portions of the 55th Russell's Infantry and 102nd Grenadiers. Our troops used bayonets. Our losses were one British officer wounded (Captain Coates, 102nd Grenadiers), six sepoy killed and fourteen wounded.

Secretary of State's Telegram.

Fighting in Western Theatre.

DELHI, January 17.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy, dated the 15th Jan:—The struggle north and north-east of Soissons in the French centre is proceeding with unabated vigour, and the French had given way at one point before strong German reinforcements. They had on the 8th January captured a hill 132 miles north of Soissons, won three lines of German trenches and defeated three German counter-attacks. The Germans hurried reinforcements on Monday last, assuming the offensive, and violently attacked both the hill and the Perriere Sour one mile east. On Tuesday the French were driven back slightly on both points and are now compelled, by the rise of the river threatening their communications to establish themselves in the South of the Aisne in a section between Crony and Mesey with a bridgehead on the north bank. The Kaiser was present during the attack.

Brilliant Engagement by the British.

The British, after a brilliant engagement, captured a German position near La Bassee.

Russian Advance in E. Prussia.

The Russians are advancing north of the lower Vistula and occupied the town of Sierpe 45 miles east of the Prussian fortress of Thorn.

Russian Position in Poland.

The "Times" correspondent, who visited the Russian position at Rawka river in Poland, says:—It has extremely strong trenches deep and excellently laid out, with many connecting avenues, and the soldiers live in unusual comfort with overhead protection, all well-clothed, well fed and morale extremely high.

French Statesmen on the War.

The President of the French Deputies said:—In this war tenacity is a sovereign virtue and time is the ally of Right. The supreme hour is not yet struck. The Dual Alliance had put forth its full effort, but not so the Triple Entente.

TELEGRAMS.

The President of the Senate said that the bloodshed and fire brought by the Germans represented but a small disaster beside the loss of moral riches slowly acquired by civilisation which would result from their triumph. "Everything beautiful which noble man has done for a century past this brutal race wishes to ruin and pervert; but to-day, on the earth's entire surface, half of Europe, Africa and Asia are battling with us for the rights of men and nations."

Indian Paper Currency Ordinance.

DELHI, January 16.
Ordinance is issued as a "Gazette of India extraordinary" to-day amending the Indian Paper Currency Act by substituting the words two hundred millions in place of one hundred and forty millions in Section 22 announced in the Resolution on the Cotton Conference.

CALCUTTA.

Death of Hon'ble Nawab Bahadur Sir Khawja Salimulla G. C. I. F.

CALCUTTA, January 16.
The Hon'ble Nawab Bahadur Sir Khawja Salimulla of Dacca, who had long been ailing, died at his residence in Chowringhee, Calcutta, at 2 o'clock on Saturday morning; the immediate cause of death being heart failure. The remains will be taken by train to Dacca this afternoon for interment. The Governor of Bengal has cancelled his other engagements and meets the procession "en route" to Sealdah station. The Nawab will be succeeded by his eldest son Nawabzada Khawja Habibullah who is now in Dacca.

Detailed Report.

The death of Nawab Sir Salimullah Bahadur, G.C.I.F., K.C.S.I., of Dacca took place at 53, Chowringhee Road in the early hours of yesterday morning. He had been in poor health for some time past and was being treated in his Calcutta house in Chowringhee Road, and seemed to be so much better that about four days ago he was thinking of going back to Dacca, which however had to be postponed on account of an attack of fever, which also gradually went away. On Friday afternoon he showed signs of Uræmic coma, from which, but for a slight intermission, he never regained consciousness. All the resources of scientific treatment were tried. Colonel Calvert, Colonel Deare, Dr. Upendranath Brahmachari and Dr. S. Hussan Suhrawardy stayed the whole night by the side of the patient, but the Nawab Bahadur passed away quietly and peacefully at 2-20. His death is a great blow to the Moslem community of India, and with him passes away one of the most influential personalities which Mussalman India has produced in recent times. It has been decided to take the remains to Dacca. The funeral procession leaves 53 Chowringhee at 3 P.M. this afternoon "en route to Sealdah", halting on the way in Wellesley Square where a Mahomedan service will be held. H. E. the Governor of Bengal has cancelled his other engagements and will meet the procession "en route." The remains will be entrained at Sealdah for Dacca. The Nawab will be succeeded by his eldest son Nawabzada Khawja Habibullah who is now in Dacca.

An Imposing Funeral.

CALCUTTA, January 17.
The funeral procession of the late Nawab of Dacca to Sealdah station yesterday, was an imposing one. The bier was followed by most of the leading Mahomedans in Calcutta, and the Governor of Bengal and other Europeans met it in Wellesley Square, the Hon'ble Mr. Lyon and others going on to Sealdah station and seeing the body placed upon a special carriage for the journey to Dacca. There was a large and respectful gathering along this route.

Bengal Co-Operative Conference.

CALCUTTA, January 17.
Mr. Beatson Bell presides at the Bengal Provincial Conference of Co-operative Societies from 20th to 23rd February, Lord Carmichael opening the proceedings.

Musalmanpara Bomb Case.

CALCUTTA, January 16.
Inquest into the death of Head-constable Ramblunjan Singh victim of the Musalmanpara bomb outrage was again adjourned till Monday as the hearing of the bomb case before the Presidency Magistrate has not been concluded. It is reported that the Magisterial enquiry into the bomb case will be concluded by Monday.

Monindra Nath Ghose Acquitted.

CALCUTTA, January 16.
The case in which Monindra Nath Ghose was charged with having attempted to take the life of Babu Man Mohon Ghose, Zemindar and High Court Vakil by firing a gun concluded at the Alipore Special Criminal Sessions before Mr. Chotzener, the Additional Sessions Judge. The Jury returned a unanimous verdict of "not guilty" and the Judge accepting the verdict acquitted and discharged the accused.

The Ganga Saugor Mela.

CALCUTTA, January 19.
The great annual bathing festival known as Ganga Saugor Mela which is held at Saugor Island during the early part of the January every year is usually attended by at least 40 to 50 thousand pilgrims from all

TELEGRAMS.

parts of India, Burma and Ceylon. The attendance this year is only about 15 thousand. Out of this number about 50 percent only went after a good deal of persuasion. Enquiry set afoot by the police as to the reason for the extraordinary reduction of the number of devotees showed that thousands kept away as they were under the impression that the "Emden" was still busy in the Bay.

Winter Crops of the World.

CALCUTTA, January 16.
The first general memorandum upon the current winter oilseeds crop of India has now been completed by the Director of Statistics. It shows that the weather conditions have on the whole been favourable except in Bengal, Bihar and Orissa and Assam and in southern and eastern districts of the United Provinces. In these tracts want of moisture owing to deficient rainfall since September has not only hampered the sowing operations but has also affected the growth of the oilseeds crops. Taking all India the total estimated area under rape and mustard is fourteen per cent above the area at this time last year. As regards linseed on the other hand the estimated area is twelve per cent short of the area at this time last year. As regards oilseeds crops in foreign countries such information as is available indicates that in the Argentine the area sown with linseed (flax seed) is three per cent less than last year. The Russian linseed crop is good in quality but below normal in quantity and there will be little for importation. The Russian winter rapeseed crop on the other hand is decidedly above the normal while the Russian summer rape crop is a satisfactory one and the Russian mustard seed crop is fully satisfactory as regards both quantity and quality. In Canada linseed crop is estimated at somewhat less than half that of last year. In the United States it is estimated at roughly eight per cent less than last year.

Major Jell's Escape from Death.

CALCUTTA, January 16.
The "Englishman" hears that one of the narrowest escapes at the front was that of Major Rudolph Jell who will be remembered as member of Lord Minto's staff. He was hit in the jaw by a bullet which passed out through his throat. He is stated to have made an excellent recovery from his injury.

PUNJAB.

The Controller of Hostile Firms in the Punjab

LAHORE, January 16.
Mr Leinsden, Assistant Registrar of Joint Stock Companies, has been appointed Controller of Hostile Trading Concerns in the Punjab.

UNITED PROVINCES.

The Sardhana Tombs at Meerut.

ALLAHABAD, January 16.
The tombs of the Sardhana Cemetery in the Meerut district now in charge of the Catholic Priests of Sardhana are declared protected under the ancient monuments Preservation Act.

The Supply of Electrical Energy to Agra.

The Lieutenant-Governor of the U. P. has granted license to Messrs. Crompton & Co., for the supply of electrical energy at Agra.

Sir James Meston on Educational Facilities.

In an interesting resolution on the report on the public instruction in the United Provinces, Sir James Meston remarks that it is clear that as at present constituted our Colleges cannot continue indefinitely to meet the demands made upon them. In the future, the establishment of new colleges may become necessary, but for the present, the solution seems to lie in a better use of existing facilities. Colleges are congested with students whose inadequate attainments render them unfitted to benefit by university training. The extension of a school course involving possibly the taking over by the schools of some of the college classes, seem to be required as much in the interests of collegiate as of secondary education. As regards the education of the domiciled community His Honour says in European Schools the attendance rose from 4,660 to 5,038. The number reading for Universities in particular shows noticeable increase, and though it would be premature to infer that the community has at last realised the advantages of higher education, there are signs of change for the better in this respect. The examination of the recommendation of the Simla Conference has now been concluded. Some of the measures recognised to be desirable must probably await the recurrence of more favourable financial conditions, but it has been decided to substitute Cambridge local examinations for the present High school examination. Money has been earmarked for Orphanages and with the assistance of the Government of India's grant of Rs. 80,000 it will be possible to effect some improvement in the matter of teachers salaries.

Electricity for Lucknow.

A New Company.

LUCKNOW, January 16.
Messrs. Crompton and Company have issued applications for shares in a limited liability company which they, in conjunction with their Managing Agents, Messrs. Martin and Company, are forming shortly with the object of supplying electrical energy for Lucknow and Allahabad. The scheme has the approval of the Local Government. The capital required is 15½ lakhs and Municipalities will guarantee 4½ per cent on the initial capital for a period of seven years. It is anticipated that a return of 8 per cent will be paid on invested capital.

TELEGRAMS.

Supplanting Enemy Trade.

ALLAHABAD, January 17.
Major A. L. Swan, appointed by the local Government to enquire into the best methods of supplanting the enemy's trade in Bengal, has completed his enquiry and his report will be ready shortly.

Moslems and The war with Turkey.

U. P. Lieut-Governor's Speech.

In the course of his reply to the address presented at Ghazipur to Sir James Meston by the District Moslem League, His honour said, referring to the War, that his duty was the only issue in the mind of every true Mahomedan in this country. To be sure of his duty and fulfil it was his only wish. As a citizen of the British Empire and as a subject of the British Crown, it was his chief and imperative obligation to be loyal to his Sovereign at all costs and in the face of any combinations. When he turned to his religion for corroboration he found the injunctions of his faith there were simple and unmistakable. His duty is to obey his temporal ruler so long as that ruler does not deprive him from obedience to his God. "This, I believe, has been the unswerving attitude of the great majority of Mahomedans in India, but while we honour the promptitude of your response to your duty, those of us who know something of Mahomedans and the deep fervour of their sentiments, have felt no small sympathy with you in the more recent developments of European policy. No community in the history of the world has ever been united by a stronger bond of religious union than the followers of the great Prophet of Arabia. It is therefore idle to ignore the grief which stirs your hearts at the thought that once the independent Kingdoms of Islam are now ranged among our enemies. I need not tell you what you have heard so often already, that Great Britain did its utmost to prevent this calamity, that the great mass of people, and possibly even the army of the Porte, are wholly against the action of their own Government, and that the persistence of the Turkish Oligarchy in its present course means little short of national suicide. All this I take it that you realise. I wish to offer you, as I try to do to all my Mahomedan friends, sincere expression of the sympathy of their British fellow-subjects with them in their anxieties and distress over the calamities of that proud nation whose religion you share."

BOMBAY.

Disposal of Confiscated Cocaine.

BOMBAY, January 16.
In view of the difficulty experienced by Medical Practitioners and other legitimate dealers in obtaining cocaine, the importation of which has now ceased owing to the war, it is understood that orders have been issued to supply drugs to medical practitioners and chemists from the fairly large stock at the disposal of the Government as the result of seizures made by the Excise Department from illicit dealers.

Deputation of the Turkish Subjects to H. E. The Governor of Bombay.

BOMBAY, January 17.
H. E. The Governor of Bombay is receiving a deputation of the Turkish subjects on Thursday.

H. E. the Viceroy's Visit to Bombay.

DELHI, January 17.
H. E. the Viceroy leaves Delhi for Bombay on the 21st instant His Excellency arrives on the 23rd and leaves Bombay on the 25th after inspecting the Lady Hardinge Hospital.

H. E. the Viceroy Visits Bombay and Karachi.

Bombay, January 16.
H. E. The Viceroy will arrive in Bombay on a visit to inspect the Lady Hardinge Hospital on the morning of Saturday next. It is understood that His Excellency will afterwards visit Karachi by sea.

The Nawab Buried at Dacca.

DACCA, January 17.
The funeral of the late Nawab of Dacca took place here to-day in the presence of an immense gathering of Mahomedans, the principal officials also attending and Guards of Honour of Gurkhas and Volunteers being provided.

Weather Report.

SIMLA, January 17.
The weather has been unsettled over a greater part of the country. Rainfall has been nearly general in Bihar, east Central Provinces, Bombay, Deccan and north Hyderabad, and local in Assam, east and north Punjab, south Hyderabad, Mysore, Malabar, southern Madras, Madras Deccan and north Madras coast. A few falls also occurred in Lower Burma, Bengal, Orissa, west of United Provinces, and west of Central Provinces. The principal amounts reported are:—Roorkee, Mussore, Simla and Ambala 1½ inch; Ludhiana, Akola and Amrohati 1; Nagpur and Raipur ½; Chanda 1½; Malgaon ½; Solapur and Bijapur ½; Belgaum and Aurangabad 1; Prabhani and Gulbarga 1½; Mercara ½; Trivandrum and Trichinopoly ½; Cuddalore 1; and Ootacamund ½.

FORECAST:—Decrease of rainfall in central parts of the country and increase in United Provinces and north-east India.

Notice.

BOMBAY, January 18.
Reuter informs us that nothing received since last night up till one P. M.

జూ బు లు.

విశేషములకు ప్రకటన.

పోలీసు కానిస్టేబులు-పత్రికావంద ప్రకటించబడుచున్నది.

I

ఒక సంవత్సరము.

అయ్యో,

మీరు గాని మీ పత్రికాపాఠకులు గాని యీ క్రింది విషయములను తమ ప్రతికూలములను తెల్పు ప్రార్థనలు.

శ్రీమంత్రి పీఠాధిపతులకు శ్రీమంత్రి కలెక్టరులకు వారు గత పది సంవత్సరములలో ఎప్పుడైనను విద్య నిమిత్తము విదేశములకు వెళ్లినవారలను ప్రాయశ్చిత్త పూర్వకముగ సంఘములో చేర్చుకొనవచ్చునని, అంతయు యిచ్చియున్నారా? కంచీలో ఇటీవల జరిగిన పదితరగలో సమద్రయమును గూర్చి చేసిన తీర్మానము తెలియి?

ఒక విద్యార్థి.

II

క వ న ము.

అయ్యో,

కొండలు సులతూ సారములోని 1, 2, వర్షములను చదువుకొని మంచి వద్యములను చేతగాక దర్శింపి బోధించు వద్యములను జరులయొక్క నవలలు మారుచుండును. వీరుతమసాగు చేసినవలలను, వర్షములే క్రమక్రమముగా కొద్దిదియును కాస్త్రపురాణముల యొక్క, చెలిమిని సంపాదించుకొనగలవు.

పాడి ఉపయోగించు వారిని దీనివలన గుణమేమి? అడిగినప్పుడు యీ క్రిందివలలను చెప్పెదను. 1. పురావృత్త వాస్తవమైనదిగా భరిత్రీ తలే సారం భూతం కమస్తి చతుర్వర్ణులై రుత్రం తేనదత్తం తమాలం పాగాకు హోమం పాపైతై. తాత్పర్యము. బ్రహ్మం ఇంద్రుడు భూలోకమున సారభూతమైన వస్తువు ఏమియు ప్రసించినపుడు ఆయన తన నాలుగు నోళ్లతో నాలుగు భావలతో తమాలం, పాగాకు, హోమం, పాపైతై అని చెప్పెనట. కనుక సారభూతమైన వస్తువును ఉపయోగించుచున్నామని చెప్పవచ్చును.

వ్యభిచరించు వారిని ప్రసించిన, 2. పాగచుట్టుకు కలిమెరికి. నగడితముగ మద్యమునకు నమృతమునకు దగవచ్చుచుండెను. ఖగవానముతోడ కాలకంఠుపతికై. తాత్పర్యము. పాగచుట్టుకు, సలిమెరికి, మద్యమునకు, అమృతమునకు ఈ 4 వస్తువులను ఎగిరివోవము లేదని విష్ణువుతోడ ఈశ్వరుడు పలికెనట.

అత్య మాదు వారిని ప్రసించిన భాగవతములోని ఆ వె. వారిజాతులందు వైవాహికములందు ప్రాణవైరమాన భంగమందు. పితగోతులగ్ర జన్మరక్షణమందు పాపవచ్చు నఘము పొందవచ్చు. ఈవద్యమును రాక్షసగురునకు కృతాచార్యుడు బలిచక్రవర్తి నకు కక్కునునీ బోధించిన నీలిగనుక ఇదిరాక్షసనీలిగాని మానవనీలిగాదు. దీనిని మానవ నీలిగా నెంచుకొని భాంకులు బొంకుట తగదు. ఇట్టిపద్ధిశ్లకములను కల్పనచేసినవారికే విడిచి కెట్టవలయునని కోరుచున్నాను. చంఢాలక్షణము దెలిసిన వారందరూ దుష్టితములగు వద్యములను వ్రాయక నీలినిబోధించు వద్యములను వ్రాసి ఆంధ్రదేశమును ఆవరించుకొనియున్న మూఢత్వమును తొలగించవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. (వె. స.)

III

చింతలపూడి ట్రవన్ హాలు.

అయ్యో,

ఇప్పటికి మూడు 15 సంవత్సరములకు పూర్వము మా గ్రామవాసులకు కొందరి చేత మా గ్రామమధ్యమంధిక రీడింగు రూము నిర్మించబడినది దానిని నిర్మించుటలో అప్పుడు మా గ్రామంలో సులలితప్రభు గారు మ.రా.రా. అనూకాంతయ్యగారు వారికూడ ప్రజలనెక్కువ ప్రోత్సాహపరచి యా సభాసంఘము నెలకొల్పుటలో విక్రిలిపాటు పడిరి. వారు ఈ గ్రామములోనున్నంతవరకు విదేశీ ప్రతి ఆదివారము సభను జేయుచును నాసభకు "మధుపావర్జిత" సమాజము నామంబడి సమాజ పోషణకుగాను కొందరు మెంబర్ల నేర్పరచి తాము సభాధ్యక్షత వహించి మధుపావాది దుర్వ్యసములచే దేశమునకు సంభవించిన అవస్థమును ప్రజ

లకు బోధించుచు వెళ్ళుజరులను మంచిమార్గములోనికి దించి.

సమాజము 1902వ సంవత్సరమువరకు హనుగా క్రింది కృషిచేసినది. సమాజ మండలిములో కొంతభాగము మా గ్రామవాస్తవ్యులకు నొక వైకుంఠ అద్దెకు యివ్వబడినది. ఆ అద్దె సామ్యము ఎవరు ప్రవహించేముందుండికో విలాగున వినియోగండుచున్న బోధించెలియును. గ్రామములో కొందరు ఎవరో వాస్తవ్యులకు తెప్పించుకొనుటకు అడిగి పునుకొను చున్నారనియు, మరికొందరు మాస్టరులో బంతయాకు కొను వారడిగి పుచ్చుకొనుచున్నారనియు మాత్రం చెప్పకొనుచుండురు. "దిక్కులేనివారి సాత్తు దివాణమువారి పాలన్నట్లు" సమాజము తాలూకు దెంచీలు కుర్చీలు గ్రామములో నోరుగలవారి గృహముల నాశ్రయించినవి.

ఇన్స్టిట్యూట్ చిర కాలమున నెంతో నింపుసాంపుల మెక్కు మనీ తన ముద్దులకులు వినువారికి వసంతకాలపరభృతా రావములు జ్ఞప్తికెచ్చిన "మధుపావర్జిత" సమాజబాలిక నేడు నోటనొకమాటవైన పలుక నేరక కృషిచిదివ్రావస్థయం డుండు ట్లుండ నియమైకొంతకాలము క్రిందియుండగట్లు భయాశ్చర్యములు పాడుకొలుపుచున్నది. ఇందునుగురించి యిప్పుడైనను మా గ్రామధిపాల్లు గ్రామస్థులకు ప్రోత్సాహం పెట్టి కొంతసామ్య చుటలములమున వసూలుచేసి సమాజ మండలమును మంచినిలిపి. కిరెచ్చి నిర్మింపుచున్న విలువపెట్టి సమాజమండలము తాలూకు కుర్చీలు, దెంచీలు సమాజమండల మున జేప్పించి పున్నెముగట్టుకొని వన్నెకెక్కెదరని నమ్మ చున్నావను.

వనమాల కేశవదాసు.

IV

బెడవాడ బ్రాహ్మణ సంఘసంస్కరణము.

అయ్యో,

1907 నవంబరు 17-వ తేదీనాటికి సరియగు పరాభవనామ సంవత్సరం ఫాల్గుణ శుక్ల 10 మాసపట్టణవాస్తవ్యులు బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య, మద్రాసు నుబ్బయ్య, తాడంకి వెంకటనరసయ్య, పాటిబండ వెంకటరమణయ్య, నూరి వెంకటనాగింహం గార్లున్న ఇంక ననేకమందిని చేరి గొప్ప సభజరిపి, ఈ దిగువ ఖరారు నామాను వ్రాసికొని దస్కతులుచేసిరి.

"కర్మాశ్రమధర్మములకు భంగకరముగ నాకాయాత్రచేసి నట్టియు, విశేషాసము చేసినట్టియు, బ్రాహ్మణులతోను, శ్రీ పుణ్యపాదము చేసినవారితోను, బాత్సంతరులతో కలిసి భోజనముచేసినవారితోను, అట్టివారితో కలిసి భోజనముచేసినవారితోను, భోజనముచేయుట బ్రాహ్మణ ధర్మమునకును, బ్రాహ్మణులచారమునకును విరుద్ధమని మేము మనఃపూర్వకముగా నమ్ముచున్నాము. అట్టి వారితో నిదివరకు తెలిసి గాని, తెలియక గాని మూల నెవ్వరయిన భోజనముచేసిన వారమున్నయెడల వారము ఇప్పుడు ప్రాయశ్చిత్తముచేసికొనుచున్నాము. "ఇంతటిచింతి అట్టివారితో నెన్నడు భోజనముచేయము." ఈ నిబంధనలకు మేము ప్రమాణపూర్వకముగా నొప్పుకొనుచున్నాము. ఇందుకు విరోధముగా నడుచుకొనము. ఇందుకు తక్షణమయెడల మా యిచ్చదేవతాభక్తికి తొలగినవారమగుచును. ఇందుకు త్రికరణభుక్తి గ నొప్పుకొని ఈదిగువ దస్కతులు చేయుచున్నాము."

ఈమధ్య దాసువారియింట్లో సమరాధనచేయునప్పుడు ఈవైది కేర్పనచేసినవారు వెల్లి భోజనముచేసియుండిరి. కాను త్రివిక్రమరావుగారు ఇంగ్లండు వెళ్లుటచే నాకాయాత్రచేసియుండిరి బాత్సంతరులతో భోజనముచేసియుండిరి. శ్రీ పుణ్యపాదము చేయించిన ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ గారు వీరియంట ననేకపర్యాయములు నిడిచిచేసియుండుటచే ఏకపక్షి భోజనముచేసియుండిరి. ఈ త్రివిక్రమరావుగారి వీరందరిని మైని చేయబడిన ఘోరప్రమాణపరహారము కాబోలును గంగను కడిగిచిరట. దీనిని ఒట్టిమాడగా మాయూరిలో సంఘసంస్కరణపరాయణులే అనేకు లున్నారని మాచన కాన్పించుచున్నది. కాని వీరు దాసువారియింటికేగాక తతియ్య ప్రదేశములకుకూడ నిస్సంశయముగ నెప్పుడు వెళ్లెదరా అప్పుడే వీరి విశాలహృదయభావము వెల్లడికాగలవు. 1907 సంవత్సరమునకు 1914 సంవత్సరమునకే ఇంకభేదము కన్పించుచున్నదిగా? ఇంక ముం డెట్టిమార్పులు మన సంఘానికియందును, మన దేశానికియందును ఎటుల పొడనూపునో నూహించుట గాక.

"అభివృద్ధి."

V

వరదత్తిసంఘము.

అయ్యో,

నేటిదినము మా తాలూకా కచేరియందు పురజనుల సభయొకటి యిచ్చటి నెకండరిన్సూల ప్రధానోపాధ్యాయుని ఆధిపత్యముక్రింద జలుపబడినది. కొండలు వర్తకులును, నద్యగులును, వ్యవసాయదారులును, కంట్లాక్టరులును, నితర పెద్ద మనష్యులును సభకు వచ్చిరి. అప్పుడీ ప్రాంతమందలి పరపతి సంఘముల ద్రవ్యగామ సంపత్తిసంఘముల గుఱించి యాపవ్య సింపుచు నిచ్చట నొక నగరసిద్ధి పాపించుటవలన గలగు లాభములగుర్చి వివరముగ బోధించిరి. ఈతాలూకా మెట్టతాలూకా ఈగ్రామాదులందలి సంసారులును, చేలివలచే జీవించు. వారును, సామాన్యముగా వీడలు. అనేకసమయములందు అన సరముకు సామ్య దొరకక చిక్కులబడుచుండురు. అనాన్వీత చెల్లింపవలసిన సమయమున వెంటనే ధాన్యము అమ్మకము కాదు. ధనమనసరము. అట్టియెడల వారు ఋణదాతల చేతులలో జిక్కుకొందురు. తాత్కాలికముగా సహాయము లభించినదన్న మాటయేగాని, యీ సహాయమే వారి వినాశమునకు బునాదియగుచుండును. ఇటుల రెండుమూడు పర్యాయములు తటస్థించినచో వారి సర్వస్వము నున్నయగును. మితిలేని వడ్డీలగు ఋణదాతల బాధ తొలగుటకును, క్రమమైన ధర వచ్చుకలకు తమ పంట ధాన్యమును నిలువజేయుటకు సంసారులు సమర్థులగుటకును వరపతి సంఘములు ను నగర నిధులును ముఖ్యముగ మనదేశమున నవసరములు. ప్రస్తుత కాలమున నున్న తిక్కెైన సర్వదేశములందును నిట్టిసంఘములు మహాపకారమును జేయుచున్నవి.

ఈసంఘములందుట కలన పేదలకు అవసరసమయములందు సులభముగ వడ్డీతో అప్పు దొరకగలము. వారాయప్పు వీలుననుసరించి స్వల్పమొత్తములను జెల్లింపుచు దీర్చుకొనవచ్చును. ధనములేక ఋణము చేయవలసి వచ్చుటచేత వర్తకుల నాశ్రయించుట వారుపెల్లు బాధలపడుట, గౌరవమున కాళలు కదలుట మొదలగు అవదలు తొలగును. ఇటువంటి లాభముల నెన్నింటినో, సాదృశ్యముగ నుపసాహకులు బోధించి, యానిషయమున గవర్న మెంటువారి చట్టములను, వారి సౌకర్యములను, గవర్న మెంటు వారి యత్యాదరణమును విశదీకరించిరి. తుదకు కొండటివిషయమున బనిచేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. మాతాలూకా నీరస్తాదారుగారు మొదలగు కొంద అంగ్యోగీయు లీ సంగతులను గ్రామమందలి పారిశ్రామికజనమునకు దెలిపి, వారినికసంఘమున జేర్చి, సాయపడనుద్యుక్తులై, వర్తకులలో నొక ప్రముఖుడు తన కీసంఘములవలని లాభములంతగా దొచుటలేదనియు, ఒకవేళ లాభ మున్నట్లొప్పుకొనినను పరిపాలనమున శ్రమలు పడవలయుననియు దెలిపి ఎంతవికారిండ్ తెలిపినను అటువంటి సంఘమున జేరనొల్దయ్యెను. సభలోని తక్కిన వర్తకులందఱును వానిమార్గమునే బట్టిరి. కొండటి ఉద్యోగులయు, విద్యాధికులయు ననుతాపమును కాడ నీపురమున నొక సంఘ మచిరకాలముననే యేర్పడి జనోపయోగముగ నుండగలదని నమ్మకము దొచుచున్నది.

ఒక విశేషము.

కంపాకోడరు వెంకటస్వామినాయుడుగారు :- వీరిపుడు రాజమహేంద్రవరమున పనిచేయుచున్నారు. వీరు తానుండు ఆసుపత్రికి వైద్యార్థము వెల్లువారిని చాలాప్రీతితో అడరింపి, వారినిలై నొక్కతరునజూచి కడుపాత్ర త్తగ వైద్యసహాయము నొసగువారు. వీరిపు డవడినండి మఱియొకవోటికి బనివీలేదు బడిట్లు తెలిసి, యచటివారు చింతాక్రాంతులై వారి నప్పట నెయుండనిచ్చుట కళికారలు దయ చేయకలయునని ప్రార్థించుచున్నట్లు ఒక్కరు వ్రాయుచున్నారు.

ఒకవర్ష వర్షంతి:- ఈ నెల 10 వ తేదీనకు జెంకురాలలో వెంకటమునిశ్రేష్ఠిగారిహస్తమునకు వర్ష వర్షంకుత్సరము, కారదా సంఘమువారి ప్రాపున, జరిగెను. పుట్టణశ్రేష్ఠిగారు అగ్రాసనము నలంకరించిరి. ప్రముఖులనేకలు సభకు దయ చేసియుండిరి. వైశ్యవాలరు నీలిబోధకములగు నాటకములను చక్కగ ప్రదర్శించిరి. అనంతరము హస్తలలిహస్త చదువబడెను. ఈహస్తలు శాశ్వతముగ జరుగునమిత్రము ముచ్చడి నేలు రూపాయలు గవర్న మెంటువారి స్వాధీనము చేయుటకు సాపకు లుద్దేశించియున్నారని తెలియజేయబడెను. హస్తలు నకు 12 నేలు రూపాయలు విలువగల ఒకభవన మొకటి రాజుధిలో కొనబడెను. అప్పుడు చదువబడినమిత్రులు గంధపుష్ప తాలూకాదల పంపకముతోటి సభ ముగింపునకు చేబడెను.

కృష్ణా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు.

మన రాజధానియందు ఇప్పుడున్న సంఘములన్నియు సామిచ్చి పుచ్చుకొనుటయే ముఖ్యకార్యముగ నిర్వహించుచున్నవి ఇందులకు సంఘములు మూడుతరగతులగు నున్నవి.

(1) పల్లెటూళ్ళలోని పరపతి సంఘములు (Rural Societies) (2) బస్టిలలోని బ్యాంకులు (Urban Banks) (3) జిల్లా లేక రాజధాని బ్యాంకులు (District or central Banks) వీనిలో మొదటితరగతిని దేశసామాన్యమునకు నెక్కువ ఆకర్షకము. రైతులకు ఎక్కువ ప్రయోజనకరము. పాపాళా కారు చేతులలో చిక్కుకొని యుండు సామాన్య వ్యవసాయ కారులకు మహాపకారము గావించును. ఈ సంఘములో గ్రామస్థులు సభితులుగ నుండురు. వారి యందరి ఆస్తియొక్క మొత్తములో సామాన్యముగ 8 వ వంతు మాత్రమే వారు ఆ సంఘ రూపకముగ అప్పుపుచ్చుకొన గలరు. 80 వేల రూపాయల ఆస్తిగల 20 మంది రైతులు సంఘమును స్థాపించుకొని నచో వీరి సంఘమునకు నియోజగిన అప్పు 10 వేల రూపాయలు మాత్రమే. ఈ అప్పును వీరుతమ జిల్లాలో జిల్లా బ్యాంకు లున్నయెడల ఆ జిల్లా బ్యాంకు నుండిగాని, లేనిచో ఇతరజిల్లా బ్యాంకులు, లేక రాజధాని బ్యాంకులనుండి గాని తెచ్చుకొన గలరు. వీరికి అనగా (వీరి సంఘమునకు) సామాన్యముగ 10 అశాల వడ్డీచొప్పున అప్పు ఇయ్యబడును. వీరి సంఘము వీరు ఇరువదిమందిలో కావలసిన వారికి రు 0-12-0 చొ అప్పు ఇచ్చెదరు. ఈవిధముగ స్వల్పవడ్డీకి ఆ పప్పు లభించగలదు. సభితులలో వాకయుండి ఇచ్చుకో లేక పోయినను తదితరులందరు ఆ అప్పునకు బాధ్యులే కావున ఎవరిమీద ఆ ఆభారము పడగలదో అది అప్పుపుచ్చుకొన్నవాని మంచిచెడ్డలన్నియు ఆయన స్నేహితులు కనిపెట్టుచుండురు. అందువలన పరస్పర శ్రేయస్సును వీరు గోరుచుండురు. మితిమించి వ్యయము చేయుచున్నపుడు ఒకరినొకరు మందలించుకొందురు. ఇదియే పరపతిసంఘములవలన గలుగు ముఖ్యలాభములు. సంఘము బ్యాంకునుండి అప్పు తెచ్చుకొని, ఇయ్యనిచో వ్యాజ్యమువేసి దీక్షిని పొందినవిమ్మట ఆదీక్షిని పల్లెటూరి సంఘముగా ఎవరిమీదైన అమలు జరుపుకొనవచ్చును. కావున గ్రామ సంఘములకు ఇచ్చిన సామ్యముగూర్చి ఇంచుకైన భయము లేదు. మొట్టమొదట వారి ఆస్తిలో 8 వ వంతుకన్న అప్పు ఇయ్యరు. రెండవది, వారిలో ఒకరిఅప్పుకు తక్కిన ప్రతివారును జవాబువారి చేయుదురు. మూడవది దొరతనమువారు విశేషముగ సామ్య వ్యయముచేసి ప్రతి ఆరు జిల్లాలకును ఒకడిపూర్తి టీకలెక్కరును కో ఆపరేటివ్ అసిసాంటు రిజిస్ట్రారుగా నియమించినవారి చేతికింద 10 మంది ఇంస్పెక్టర్లను ఉంచి, వీరిచే ప్రతిగ్రామ సంఘముయొక్కయు, ప్రతిపజిల్లా సంఘముల యొక్కయు లెక్కలను సంవత్సరము సార్లు తనిఖీ (Audit) చేయించుచుండురు. ఇంచుమాలమున ఏసంఘపుస్థితి యెట్లున్నది. ఈయుద్యోగుల కప్పటికప్పుడు స్పష్టముగనుసంపూర్ణముగను తెలియును. నాల్గవదిసంఘముల కప్పుడు అప్పుకావలసియున్నను, అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రారువారి ద్వారానే వారు జిల్లా బ్యాంకునకు గాని, రాజధాని బ్యాంకునకు గాని దరఖాస్తును పంపుకొనవలెను. సంఘముల స్థితిగతులను సంతృప్తముగ నెరిగిన ఈయుద్యోగి యెవరికెంతసామ్య ఇయ్యవలసిని నిర్ణయించును. కావున వీరికి అప్పు యిచ్చుటకుం దెట్టి అనుమానమును లేదని తెలుచున్నది.

మన కృష్ణాజిల్లాలో ప్రస్తుతము 86 గ్రామసంఘములు గలవు. ఈసంఘములన్నియు కృష్ణాజిల్లాలో జిల్లా బ్యాంకులు లేకపోవుటచేత చెన్నపురియందున్న (Central Bank) రాజధాని బ్యాంకునుండి 1,56,000 రూపాయలు అప్పు తెచ్చుకొని యున్నారు. ఇట్లు అప్పు తెచ్చుకొనినందువలన గలుగు లాభ మంతయు చెన్నపురిబ్యాంకుకే పోవుచున్నది. మన జిల్లా బ్యాంకున్నయెడల ఈయపుంతయు మనమే యియ్యగలము. అంతే కాదు. మన బ్యాంకునకునే ఈసంఘములు అప్పుపుచ్చుకోవలెను. అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రారువారే, అట్లే సిఫారుసు చేయుదురు. మరియు వందలకొలది మైళ్ల దూరముననున్న చెన్నపురి (Central) బ్యాంకు నుండి మన జిల్లాలోని నా గాయతి పు, కాతరం, వడ్లమన్నాడు, వెంకటాపురం, మున్నగు గ్రామములలో వారికి అంతంత సామ్య ఏర్పర్యము మీద యియ్యగలిగిరి? వైననుండు గ్రామసంఘములకు వర్తించెడు నాలుగుఅంశములే ఈపైర్యము నియ్యగలుగుచున్నవి. ఇంతేకాదు చెన్నపురి బ్యాంకు రాజధానికంతయు నింత సామ్య నియ్యజాలదు. 44 లక్షల రూప్యములతో నడివ్యవహరించుచున్న క్రొత్తగ్రామ సంఘములను స్థాపించినయెడల వారికి తగినంతసామ్య నది

యియ్యజాలదు కావున క్రొత్తగ్రామసంఘములను దొరతనము వారు రిజిస్ట్రారుచేసి స్థాపించుటకు ఆభ్యంతరము కలుగుచున్నది. మనజిల్లా బ్యాంకుకేయున్న యెడల ఇట్టి యభ్యంతరము గలుగజేరదు.

కావున జిల్లా బ్యాంకును స్థాపించుట కావశ్యకమును దానివలన ప్రయోజనమును స్పష్టముగచున్నవి. రమారమి రెండువేల గ్రామములుగల మనజిల్లాలో రిగ్రామసంఘములుండుట మనకెంతయు కష్టమనును, సిగ్గును గల్పించవలెను. ఇంక నాసంఖ్య వృద్ధియగుటకుగూడ జిల్లా బ్యాంకును స్థాపించని యెడల అవకాశములేదు. జిల్లా బ్యాంకుయొక్క ఆవశ్యకము తెలియుచున్నది. కాని దానిప్రయోజనమేమి? దాని నిర్మాణ మెట్టిది? సామ్యుత్పత్తివలెను? ఎంతవడ్డీ గిట్టును? ఈవివరములు తెలిసికొనకయే ఎవరును సామ్యునియ్యగ. కావున ఈవిషయమును మనము యోచింతము.

జిల్లా బ్యాంకును స్థాపించుటకు సామాన్యముగ లక్ష రూపాయలు మూలధన ముండవలెనని దొరతనమువారి యభిప్రాయము కాని, మన కృష్ణాజిల్లాలో బ్యాంకులను పించునెడల 50 వేల రూపాయలు మూలధనమున కంగీకరించివారు. ఈ 50 వేల రూపాయలను భాగస్వాములు వెంటనే ఇచ్చి వేయవలెను. ఈ భాగము 1 కి 100 రూ. చొ. 50 భాగములుగల సామ్యును సమకూర్చవలసియున్నది. ఒకవంతు బంధు, బెజవాడ, గుడివాడలలో జరిగిన ప్రయత్నములవలన 400 భాగములు పుచ్చుకొనబడినవి. ఇంకను నూరుభాగములు మాత్రమే యున్నవి. శ్రీ చల్లపల్లె కుమారరాజుగారు 40 భాగములను, శ్రీమనగాల రాజుగారు 80 భాగములను బుచ్చుకొనియున్నారు. బ్యాంకు ఈ మాసములోనే ప్రారంభింపబడును. భాగస్వాముల బాధ్యత గ్రామసంఘములలోవలెగాక తమ భాగముయొక్క మొత్తమెంతో అంతేయుండును. ఇది తిమిలెడ్డ కంపెనీ

ఇచ్చిన సామ్యుకు ఏమిలాభము గలుగునో యోచింపవలెను. బ్యాంకువచ్చు సామ్యు రెండు విధములు. 1. భాగస్వాములు భాగములకు గాను ఇచ్చు సామ్యు 50,000. 2. భాగస్వాములును, ఇతరులును బ్యాంకులో నిలుకదేసికొనసామ్యుకు నూటికి నెలకు ఆ. 8 చొ. వడ్డీఇయ్యబడును. భాగస్వాములు నిలువచేసికొనిన సామ్యు అంతయు నెలకు నూటికి ఆ. 10 చొ. గ్రామసంఘములకు అప్పు ఇయ్యబడును. నూరురూపాయల భాగములమొత్తము, నూరురూపాయల నిలువసామ్యు ఉన్నయెడల, 200ను గ్రామ సంఘములకు ఆ. 10 చొ. అప్పిచ్చి, నిలువసామ్యుదారులకు ఆ. 8 చొ. లాభమిచ్చినచో, భాగస్వాముల మూలధనము నూటికి నెలకు ఆ. 12 వడ్డీగిట్టును. (ఆ. 10) + (ఆ. 2) అట్లే 100 రూ. మూ. ధ.మును, 200 రూ. డిపాజిట్టు (నిలువ) సామ్యును ఉన్నయెడల 800 రూ.ను గ్రామసంఘములకు ఆ. 10 చొ. వడ్డీచ్చుటవలన, నిలువసామ్యు 200కు ఆ. 8 వడ్డీపోన, మూలధనము నూటికి ఆ. 10 + 4 = 14 ఆ. వడ్డీగిట్టును. అట్లే 50 వేల రూపాయల మూలధనముగల మన బ్యాంకులో నిలువసామ్యు 1 లక్ష రూ. ఉన్నచో నూటికి ఆ. 14 వడ్డీగిట్టును. ఇందులో రెండు అశాలు రిజర్వుకు ఖర్చులకు తీసివేయగా నూటికి సామాన్యముగా ఆ. 12 వడ్డీరాగలదు. ఆరునెలల కొకసారివడ్డీ ఇయ్యబడును. అప్పు గ్రామసంఘములకు తప్ప ఇతరుల కెన్నడును ఇయ్యబడదు. డిపాజిట్టు మాత్రము, వారి డిపాజిట్టు సామ్యులో 4/5వంతు అప్పు ఇయ్యబడును. నిలువసామ్యు ఎక్కువ అయిన కొలది మూలధనమునకు వచ్చు లాభములు చేరగును. నిలువ సామ్యు మనజిల్లాలో విశేషముగ వచ్చునటుటకు సందేహము లేదు. నెలకు నూటికి ఆ. 8 చొ. ఆరునెలల కొకసారి వడ్డీ వచ్చు పద్ధతిని ఆకలంబింపని భాగ్యవంతులు కొలదిమంది మాత్రమే యుండురు. నిలువసామ్యు ఎంతయున్ను బ్యాంకులో ఖర్చు అగును. గ్రామసంఘములకు నూతనముగ స్థాపించెడి గ్రామసంఘములకు ఇతరజిల్లా బ్యాంకులకు సామ్యు వెచ్చింపబడును. నిలువసామ్యులైన నిలువదారులకు ఎన్నడును ఆ. 8 కంటే ఎక్కువవడ్డీ ఇయ్యరు గనుక, వడ్డీలో వైరెండకాల భేదమువలన గలుగు లాభమంతయు భాగస్వాములకే లభించును. ఆంధ్రదేశ మంతయు ఒక్కటిగానున్న తెనాలి జిల్లా బ్యాంకులో నెలకు నూటికి రు. 1-0-0 చొ.ను మద్రాసు సెంట్రల్ బ్యాంకులోను రు. 1-4-0 చొ.ను లాభములు కోరుచున్నారు. కేలం, కోయంబత్తూరు, తిరుచునాపల్లి, కంభ కోణం, చిత్రూరు, మున్నగు పట్టణములలో నిలువసామ్యు విశేషముగ నుండుటచే లాభములుగూడ వారుగా వచ్చుచున్నవి. మన జిల్లాబ్యాంకుకూడ మంచి లాభము తప్పక రాగలదు.

మద్రాసు సెంట్రల్ బ్యాంకు మూలధనమురెండులక్షలు, నిలువ సామ్యు 40 లక్షలు. ఇతరసామ్యు వందలకొలది మెళమూరమున ఉన్న గ్రామములలో, అప్పుగ నిచ్చుచున్న సు ఇంతవఱకు కడచిన ఆరు సంవత్సరములలో ఒక వ్యాజ్యమైనను వారు వేయ నరసములేకపోవుటయు బట్టి చూడ ఆప్యలు ఎంతవఱకువచ్చుముగ నమూనగునో తెలియుగలదు. ఇదియే కోఆపరేటివ్ సంఘముల ప్రత్యేక ప్రయోజనము.

జిల్లా బ్యాంకులలోని భాగములను బ్యాంకుకు తప్ప భాగస్వాములు ఇతరులకును అప్పులకుగాను జప్తుచేయుట ఆప్తువలన నిషేధింపబడినది భాగములవైని లాభమునకు ఇన్ కంటాకున్న కట్టరాదు. బ్యాంకుయొక్క లావాదేలీలకు సాంపు డౌబ్లీ, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులేదు. బ్యాంకుకంతయు దొరతనము వారిచే నియమింపబడిన పెద్ద ఉద్యోగుల ఆదరణక్రిందను, అధికారము క్రిందను, తరిబీతుక్రిందను జరుగును. మన అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రారువారును మ. రా. రా. కృత్రికెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఎక్కువ ఉత్సాహముతో బనిచేయుచున్నారు. వారు 10 భాగములను తీసికొనియున్నారు.

బ్యాంకులో గ్రామసంఘములుగూడ భాగములను బుచ్చుకొని తమపక్షమున కొందరిని బ్యాంకు డైరెక్టరులుగ ఎన్నుకొను హక్కును గలిగియుండురు. (కృష్ణా పత్రిక).

ప్రెంచివారి ప్రకటన.

లండను జనవరి 15:—దొరతనమువారు ప్యారిసులో ఈక్రిందివిషయములను ప్రకటించిరి:—సముద్రతీరముమొదలు కొని లిస్వరకు తీరమును ఫిరంగులయధము జరిగినది. మన సేనలు బంబార్ట్ డ్రెడు, బెనెలెకేపరగణాలలో ముందుకు వెళ్ళినవి. ఆ గ్రామముకు ఉత్తరమున నున్న జోవు వద్ద మనసేనలు జర్మనుసేనను సన్నిలతోపాడిచి ఆగ్రామ మొదలుకొని లిల్లివరకు నున్న కోడునుపట్టుకొనినవి. లటార్ జెట్, నెయింటులా రెంటులవద్ద మనఫిరంగులు శత్రువుల ఫిరంగులను ధ్వంసముచేసినవి. శత్రువుల ఫిరంగులను నోరుమూయించి రెంటిని ధ్వంసముచేసిరి.

మనసేన శత్రువులమందుకొట్టును ఒకదానిని కాల్చివేసినది. జర్మకులు కట్టిన మిలిటరీ కట్టడములను ధ్వంసము చేసినది. సోయినన్నకు ఈశాన్యముగా 10 ఫర్లంగుల దూరములో నున్న సెంటుపాలో అను గ్రామమువై జర్మనీవారుపడి గ్రామములోకూడ ప్రవేశించిరి. మనసేన లిగి వెంటనే ఆగ్రామమును పట్టుకొనినది. క్రోనే, రీ మ్యు పరగణాలలో ఫిరంగుల యధము జరిగినది. మనసేన అనేకమార్లు శత్రువుల ఫిరంగులను నోరుమూయించినది. సెంటుమిఫేల్వద్ద మ్యూజునడినై జర్మనీ జర్మనీవారు వేసిన వంతెనను మనవారు ధ్వంసముచేసిరి. బాయిస్డే ఎయిలీ పరగణాలో మనము పటు కొనిన కందకములవై పడిన జర్మను సేనను మనసేన వెనుకకు కొట్టివేసినది. వాస్ బెన్ పరగణాలో మన సేన జర్మనులతో తీరముగపారి జర్మకులకు వెనుకకుతరిమి కందకముల చుట్టుకట్టియున్న ముండ్లతీగెను తెగగట్టి కందకములను ఆక్రమించుకొనినది.

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతినార్త

ఫ్రీజీ జనవరి 15:—జనవరి 14-న తేదీన ఈ తంతి వార్త ఇండియామంత్రిగారివద్దనుండి రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చినది. ఎయినుస్రాంతమున సోయినన్నకు ఈశాన్యముందును పెర్నువద్దను పరానుపైర్య మధ్యభాగమున రెండు యాధాను కూలపడేశములనుగూర్చి పోరు తీరముగ జరుగుచున్నది. ఇటీవల పరానులు ముందుకుపోవుచుండ జర్మను లధికపైర్యములను గొనివచ్చి వీనిలో కొకచోట పరానును వెనుకకుతోలిరి. కాని యిచట నింకను పోరు జరుగుచునేయున్నది. రెండవ ప్రదేశమున పరానులు నిలువబెట్టుకొన గలిగియున్నారు. ఎల్లకడలను వాతావరణస్థితి ప్రతీకూలముగ నున్నది. వాష్టేసులో మంచు మిక్కుటముగ నున్నది. పోలండులో రష్యనులను పెక్కుచోట్ల జర్మనులుతలపడి యోడి పోయిరి తూర్పుప్రస్యలో రష్యనులు ముందుకుపోగలిగి పెక్కుగ్రామములను స్వాధీనము చేసికొనిరి. కాక్సులో తురుష్కులుతీరముగ ప్రతిమఱించుచున్నారు. కాకార్గసులో దారుణముగ జరుగుచున్న పోరాటము రష్యనుల కనకూలముగ మారుచున్నది. అచట రష్యనులొక పదాతిదళమును పట్టుకొనిరి. మరియొక పటాలమును నాశనముచేసిరి.

సెలవు నిబంధనలు.

అలహాబాదు జనవరి 15:—కంతెండుతీవుతో చేర్చి పూర్తిగా జీతము ముట్టుపద్ధతిగల సెలవును పుచ్చుకొను స్వాతంత్ర్య్య మిదివరకు హైకోర్టుఫీపుక్తు జడ్జిలుమాత్రమే కలిగియుండిరి. ఇప్పుడే స్వాతంత్ర్య్యము జిజ్ఞాసలకుగూడ నిడియామంత్రిగారింసంగిరి.

పోస్టేజి సహ ఉచితము.

వీరవల్లభరాజును పూజించుము.

ఒక పోస్టల్ కార్డు కేంద్రముల వద్ద

పూజనార్థముగా పంపించుటయే

గాక ఆర్థోగ్యమునకు కూడా ఉపయోగపడును.

సామర్థ్యముతో కొన్ని విధులను

అందుచేటివియున్నాయి. కోరువారికి

ఉచితముగా పంపబడును.

బాగునెరుక తక్షణమే వ్రాయును.

ప్రెస్టుల వారికి గోవిందజి,

ఆలంక నిగ్రహ కౌమధాలయము,

22, బ్రాహ్మ, మదరాసు.

నూతన రోమసంహార.

బే గం సా హి సో వ్.

ఈనూతన రోమ సంహార

ఒకతూరి ఉపయోగించుట

వలన బేహమందలి యే

భాగమునందు రోమ

మును చెడుపులేక కుద్రము

గాను యెటువంటి చుట్ట

లలేకయును వా ధ లేక

యును ని వ ర్తిం చు ను.

చర్మములకు స్వభావ

మైన రంగును కాంతిని

పోగొట్టక చేయు (సోవ్)

ఇది ఒకటే.

కల 6 బిల్లు వెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు

8 వెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలకర్చు 0-6-0

వలయువారు:- ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ

నెం 6 బండరవిధి ముద్రాను.

చక్కని సువాసనగల సంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (జిజ్ఞాసు)

ఆటోమోటార్ బహారు బహుశఃపండిత ఆత్మరహితమొందువలయును.

సుహృద్భావమునది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన

యందుండేది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని ప్రముఖములనుండి మాత్రమే

కలదును చేయబడినది. ఇందు మధ్యసాగము చేర్చబడ

లేదు. చేతిరములు మీదగాని, కొలుమీదగాని కొన్ని

జాట్లను చేసినవియెడల సువాసనలతోనూ పూలతోనూ

తోనూ సూర్యున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన సేయికముల

ప్రముఖములనుండి తీయబడిన అద్భుతమైన సువాసననుభవించు

చుటకయి అలోచితబహుశ ఇ వ్యవస్థ ని మీదగిరనున్న

హృదయమును సుమగలయును. వారితావున తీరేని మాత్రమే

యును. చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-8-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0,

క్రీ చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

చిన్న బుడ్డి బిరుచ 0-12-0, మధ్యతరగతి బుడ్డి 0-12-0, మధ్యతరగతి

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భావలో లిగినవలయునని కథలవలె వర్ణి తమగును. చందావద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 ప్రబలు) కి సంవత్సరము, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజిలో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముంగుగ స్వీకరింపబడును. కలయవారు:- గా. వారినర్వో తమరావు, ఎం. పి., చింతాద్రాక్షిట, ముద్రాను. అని వ్రాయుడు.

వైశ్యనాయకుల సంహారించునది.

ల వం గా మృ త మొ క్క టి యే.

ఇది కడుపు పుట్టుము, కడుపునొప్పి, కడుపునొప్పి, రొమ్మనొప్పి, పులికేపులు, మలబంధము, కడుపు దోచుట, జోట, వ్రేగులబుట, అరుచి, మందాగ్ని, పిని గుదిర్చి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును తప్పక గలుగజేయును. లేనియెడల ఖరీదు త్రవ్వ పంపగలము. ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివివా 0-8-0 బయటి యూర్లకు 4 అడ్డబాటిల్లలకు మాదిరిపంపబడును "లవంగామృతం" 24, నమ్మాళ్వారు వీధి, మదరాస్.

22-వ నెల (సవరము) బంగారు.

(ఇరుగు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

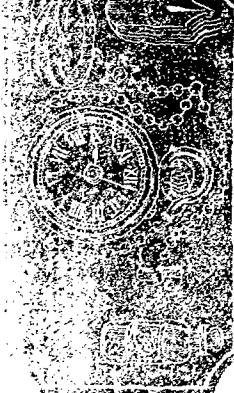
మతియునివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు చెక్కినగల, నున్నగువి తక్కింద శేష్కొన్న వర్తకులను దొరకును. కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును. సదరక్ ఇండియా జూవలరీ మ్యూనుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ, 487, బంక సాలపిడి, సామకాపుర పేట, మదరాసు

The Southern India Jewellery Manufacturing Co., 487, Sowcarpet, Madras

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

45 క్రమము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 అ మాత్రమే.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈనాల్ బల్వే మైన లీవర్ వాచ్ లో తేక శాస్త్రమైన యంత్ర భావములతో రియోలై యిన్స్ డే మాత్రముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైన న్యతార్థములేకం దా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే, మిగుల నుండరమైనది. దీని 6 బహుమతులదివర:- (1) శాస్త్రమైన చేతిగుడ్డ, (2) సమకాలీన అర్థ రు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గాజు, (5) వివిధమైన స్టీలుబిల్లు (6) దిబ్బముచూపెడు కంపోను.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. లర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,

నెం. 1, శోభ వెంకటాచలయ్యార్ నందు, మద్రాస్.

వినోదకరమైన తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక ను రేంద్రనగరము- ఇందు శ్రీల మనోహర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రు. 1 0 0 యంతోధర- ఇం దొకయాదుగి తన మగనివైగల యనురాగమునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికివచ్చును 0-12-0 మనోరమ- మగడు వేటకేగి రాక్షసునొద్ద లిక్కుకొన త: సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల వెండ్లిచేయును. 0-10-0 జగదేకరంభ- అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికి వచ్చు సామర్థ్యకలి కథ అ. 0-10-0 సహోదరవాంఛ- తమ్మునకు బుధిలేక కలహించినను అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0 అల్లారాట్టమున కోర్వనికోడండ్రపలాపము.- అత్తలు కోడండ్రను వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0 పల్నాటివీరచరిత్రము:- మహాకవిశ్రీ నాధునికీర్తిము. ఆంకిరాజు ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యాయులతో కూడినది 1-0-0 కలయ వారు:- కణ్ణక్ బుక్ డిపో, 6, వెంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామకాపుర పేట, మదరాస్.

చుంచినయము! జనశేఖ ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరుకవు!!

ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి అల్లారాట్టమున కోర్వని కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకంటే ఇశాను.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినవి. వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్ను నాగరికతయున్నుగల మేలైన జపాక పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనందముకొరకు తెప్పించి వికరంజినము పోగా మిగతొడ్డి పంచెలను గ్రహియింపు. ఇందులో ఎరుపు, కచ్చు, ఆకుపచ్చ, రోహ, మేనువర్చుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

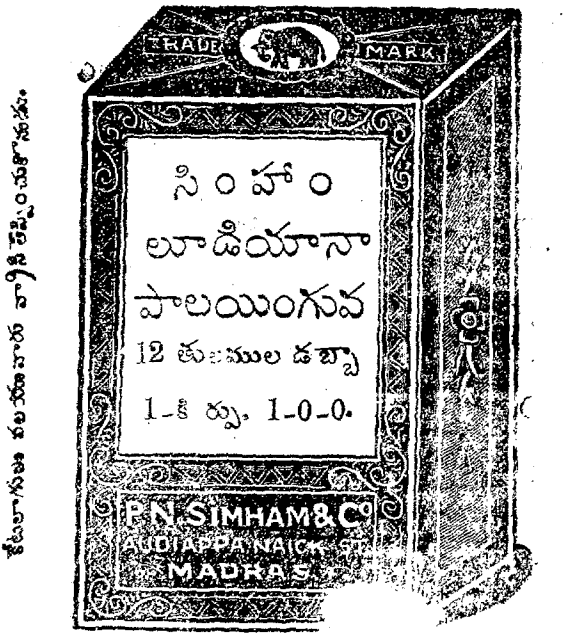
రక్తమూరనిడివిన్ని 2 1/2 మార తెడల్పుగల పట్టుపంచ 18 2-0-0

పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,

3, కందపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాస్.

పి. యక్. సింహ అందు కంపెనీ.

26, ఆదియప్ప నాయనివీధి, మద్రాసు.

వనోపధి సా ర్వాపరిల్లా.

ఇది జేహమునందున్న సత్పురుషులను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళ బోట్లు, పాతవాయువుబోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. సత్పురుషునివలన వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసాచుండును వాడిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మం దు.

ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మందు) చాగవల్లివైలము పైపూతికు ముందు. ఈ రెండుకలిసి సెలరోజుకు సరిపోవు ముందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, 688, ఫననవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.